ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ РЕЗИДЕНТУРА

РЕВМАТОЛОГИЯ,

оның ішінде балалар ревматологиясы

мамандығы

АЛҒЫ СӨЗ

1 Медицина білімі және ғылымының инновациялық технологиялар Республикалық орталығы **ӘЗІРЛЕГЕН ЖӘНЕ ЕНГІЗГЕН.**

2 АЛҒАШ РЕТ ЕНГІЗІЛДІ.

З ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ 2009 ж. мемлекеттік білім беру стандартына сәйкес «Ревматология» мамандығы бойынша резидентура үшін әзірленген.

4 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2010 жылғы 23 қарашадағы № 916 бұйрығымен бекітілген.

8 Список рекомендуемой литературы

На русском языке

основная:

- 1. Ревматология. Национальное руководство. Под ред. Е.Л. Насонова, В.А. Насоновой. М., ГОЭТАР-Медиа, 2008.
- 2. Клиническая ревматология. Под редакцией X. Л.Ф. Каррея. Медицина. Москва, 1990.

дополнительная:

- 1. Диффузные болезни соединительной ткани. Руководство для врачей. Я.А. Сигидин, Н.Г. Гусева, М.М. Иванова. Медицина. Москва, 1994.
- 2. Системные аллергические васкулиты. Н.Е.Ярыгин, В.А.Насонова, Р.Н.Потехина. Медицина. Москва, 1980.
- 3. Васкулиты и васкулопатии. Е.Л. Насонов, А.А. Баранов, Н.П. Шилкина. Верхняя Волга. Ярославль, 1999.
- 4. Лечение ревматических заболеваний. Под редакцией Ф.Д.Харта. Медицина. Москва, 1986.
- 5. Рациональная фармакотерапия ревматических заболеваний. Руководство для практикующих врачей. Под редакцией В.А. Насоновой, Е.Л.Насонова. Литтерра. Москва, 2003.

Самостоятельная работа резидента (СРР): курация больных в палатах, на амбулаторном приеме и на дому, работа в различных подразделениях лечебно-профилактических организаций, работа с учебно-научной литературой и контрольно-измерительными средствами, написание историй болезни, подготовка презентаций, закрепление навыков в учебно-клиническом центре на фантомах и муляжах, формирование портфолио.

6 Оценка знаний

Текущий и рубежный контроль: определяются обучающей организацией.

Итоговый контроль: экзамен, включающий тестирование/собеседование и оценку практических навыков.

7 Клиническая база

Ревматологические отделения стационаров, организации ПМСП (поликлиники, CBA, амбулаторные отделения диспансеров, больниц, женские консультации, центры планирования семьи), отделения функциональной диагностики, клинические лаборатории.

80

МАЗМҰНЫ

1.	Түсіндірме жазба	6
2.	Пән сағаттарын бөлу	9
	Бейіндеуші пәндердің тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны	
	Бейіндеуші шектес пәндердің тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны	. 34
5.	Оқу және оқыту әдістері	. 40
	Білімді бағалау	
	Клиникалық база	
	Ұсынылатын әдебиеттердін тізімі	

Бұл үлгілік оқу бағдарламасын Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің рұқсатынсыз көбейтуге және таратуға болмайды.

1 Түсіндірме жазба

Кіріспе

Соңғы жылдары ревматологияға көп көңіл бөлінуде, оны халық арасында ревматологиялық аурулардың көптеп таралуымен, ағымының созылмалылығымен, аурудың алғашқы жылының өзінде ақ науқастың еңбекке уақытша және тұрақты жарамсыздығы жиілігінің артатындығымен түсіндіруге болады. Ревматологиялық ауруларды дер кезінде анықтап оған қажетті емдеу шараларын қолданған жағдайда ғана еңбекке қабілеттілікті жақсартуға болады. Соңғы жылдары теориялық және практикалық ревматология аясында үлкен жетістіктер байқалуда. Кейбір аурулардың этиологиясы мен патогенезі бойынша фундаментальды мәліметтер алынуда, жаңа аурулар анықталуда, диагностиканың осы заманға сай әдістері өңделуде. Осындай үлкен жетістіктердің арқасында науқастардың ауруларын ерте анықтайтын және дәрі-дәрмектер мен хирургиялық жолдармен емдеуде кең арсеналды емдік шараларды қолдана отырып адекватты емдеуде, науқастарды оңалтуда нақты база құрылды. Сонымен қатар ревматизмдік аурулардың қайта өршуін екіншілікті алдын алу негізі қалануда және аурулардың біріншілікті алдын алу әдістері өңделуде. Ревматология аясындағы практикалық дәрігерлердің білімі әлі де болса жеткіліксіз. Мұны медициналық ЖОО студенттері алатын ревматологиялық аурулар туралы мәліметтердің жеткіліксіздігімен, жеке нозологиялық формалардың ерте көрінісінің полиморфизмділігімен, бастапқыда ревматизмдік ауруларды диагностикалауда айтарлықтай қиыншылықтардың кездесетіндігімен түсіндіруге болады, сондықтан осындай себептер білікті маман даярлауды талап етеді. Соңғы жылдары терапевтке қаралатын ревматизмдік аурулармен сырқаттанатын науқастар санының өсуі білікті кадрларды даярлау өзектілігін растауда.

Пәннің мақсаты: дәлелдемелі медицинаның қазіргі принциптеріне сәйкес науқастарға мамандандырылған ревматологиялық жәрдем көрсетуге қабілетті маман даярлау

Пәннің міндеттері:

- ревматологиялық аурулар кезінде халыққа білікті дәрігерлік медициналық жәрдем көрсету үшін негізгі медициналық емдеу-диагностикалық және профилактикалық әрекеттер бойынша машықтарды бекіту;
- дәлелдемелі медицина принциптерінің негізінде кәсіби шешім қабылдауды үйрету;
- халықпен қатынас, әріптестермен, әлеуметтік жұмыс қызметкерлерімен өзара қарым-қатынас кезінде соған сәйкес коммуникативті машықтарға дағдылануға үйрету;
- өзінің кәсіби қызметінің ағымында үздіксіз кәсіби білім алуға және өз білімі мен машығын жетілдіруге қойылатын талаптарды орындауға машықтандыру.

	Лучевая диагностика в ревматологии					
1	1 Описание ренгенограмм костей и суставов.					
2	Проведение и описание результатов денситометрии.					
	Всего: 36 часов					
	Функциональная диагностика в ревматологии					
1	Проведение функциональных исследований работы сердца.					
2	Оценка состояния функции суставов.					
	Всего: 54 часа					
	Клиническая фармакология в ревматологии					
1	Составление лекарственных формуляров по нозологиям.					
2	Составление П-списка.					
3	Клинический аудит лекарственной деятельности.					
4	Составление таблиц совместимости лекарственных средств.					
	Всего: 36 часов					
	Нутрициология в ревматологии					
1	Контроль за работой пищеблока.					
2	Органолептическое определение качества продуктов и готовых блюд.					
3	Забор пробы для направления блюд на лабораторное исследование.					
4	Определение калорийности пищи в суточном и недельном рационе, биологической ценности.					
5	Анализ эффективности лечебного питания.					
	Всего: 18 часов					
	Патоморфология в ревматологии					
1	Биопсия синовиальной оболочки.					
2	Биопсия скелетной мышцы.					
3	Описание биоптатов.					
	Всего: 18 часов					

5 Методы обучения и преподавания

Лекции: обзорные, проблемные.

Семинары и практические занятия: курация больных, ведение медицинской документации, работа в различных подразделениях лечебно-профилактических организаций, участие в обходах, разбор тематических больных, работа в малых группах, дискуссии, презентации, обратная связь, организация научно-практических конференций.

	ревматических заболе-	яблочный, картофельный, рисово-компотный, ар-					
	ваний	бузный, ягодный и т.д.).					
	Всего: 32 часа						
	Патом	порфология в ревматологии					
1	Патоморфологические изменения при ревматизме	Дезорганизация соединительной ткани при ревматизме — основные стадии. Ревматическая (ашоффталалаевская) гранулема. Гиперергическая реакция в суставах и серозных оболочках при ревматизме. Корреляция патоморфологических изменений с клинической активностью ревматического процесса.					
2	Патоморфологические изменения при ревмато- идном артрите	Стадии патоморфологических изменений в суставах при ревматоидном артрите. Синовит. Пролиферация синовиальной оболочки, паннус. Характеристика узур. Ревматоидные узлы в области суставов и в соединительной ткани других органов. Гистологическая картина. Деформация суставов.					
3	Патоморфологические изменения при системных заболеваниях соединительной ткани	Патоморфологические изменения основного вещества соединительной ткани. Наиболее характерные патоморфологические изменения в органах и тканях. Корреляция с клиническими проявлениями и активностью процесса.					
4	Патоморфологические изменения при системных васкулитах	Патоморфологические изменения при системных васкулитах. Патоморфологические изменения характерные для отдельных васкулитов. Корреляция с клиническими проявлениями и активностью процесса					
	Всего: 32 часа						

4.3 Примерный план самостоятельной работы резидента (СРР) по профилирующим смежным дисциплинам

№	Содержание СРР					
	Клиническая лабораторная диагностика в ревматологии					
1	Определение группы крови, резус-фактора, проб на совместимость крови донора и реципиента.					
2	Забор крови для исследований.					
3	Интерпретация результатов лабораторных исследований.					
	Всего: 36 часов					

Білім берудің түпкілікті нәтижелері

Резилент:

- буынның құрылымын, функциясын, анатомиясын, дәнекер тіннің құрылымын, функциясын, метоболизмін;
- ревматизмдік және ревматизмдік емес аурулардың этиологиясын, патогенезін, патоморфологиясын, жіктемесін, клиникасын, диагностикасын, саралау диагностикасын, емін және диспансеризациялауды;
- сүйек-буын жүйесінің негізгі ауруларын диагностикалауда қолданылатын зерттеудің клиникалық және функциональдық әдістерін (синовиальды қабықтың, терінің, бұлышықеттің, бүйректің биоптаттарын морфологиялық зерттеу, буындар мен омыртқалар рентгенографиясы, коагулограмма, Кумбс сынамасы, бүйректің функциональдық сынамасы);
- ревматологиялық практикада қолданылатын зерттеулердің арнайы әдістерін (функциональдық индекстерді бағалау, буындар УДЗ, жылуды анықтау, буындар мен ағзалар сцинтиграфиясы, артроскопия және т.б.);
- ревматологиялық практикада қолданылатын визуальдық зерттеуді, буындарды рентгенографиялық зерттеуді, технеций көмегімен сүйек тіндерін терадиоизотопты сканерлеуді, компьютерлік томографияны, магнит-резонансты зерттеу өткізуді;
- ревматологиялық патологиялары бар науқастарды емдеу принциптерін, ревматологиялық практикада қолданылатын плазмоферез, гемосорбция, буын пункциясы көрсетімдерін, дәрі-дәрмексіз жүргізілетін әдістерді;
- ревматологиялық науқастарды, оның ішінде науқас балаларды емдәммен емдеу принциптерін;
- ревматологиялық патологиялары бар тұлғаларды мүгедектілікке ресімдеу принциптері мен ережелерін білуі тиіс.

Резилент:

- ересектер мен балалар ревматологиялық практикасындағы негізгі симптомдар мен синдромдарды анықтауды және синдромдар кезінде (Рейно, тері синдромы, буын синдромы, генезі түсініксіз қызба) саралау диагностикасын өткізуді;
- синовиальды қабық, тері, бүйрек және басқа да ағзалардың биоптаттарын морфологиялық зерттеу кезінде алынған нәтижелерді түсіндіруді;
- кеуде ағзаларының, буындар мен сүйектердің рентгенографиясының нәтижелерін түсіндіруді, зерттеудің арнайы әдістерін, ЭКГ, ЭХОКГ, допплерэхокардиография; ЭКГ, АҚ холтерлік мониторингілеуді; ЭКГ; кардиоинтервалографияны; өңеш арқылы жасалынатын электрокардиографияны; өңеш арқылы жасалынатын кардиостимуляцияны; артроскопияны өткізуді; гемодинамиканың зерттеу көрсеткіштерін;
- иммунологиялық (иммуноглобулиндер класстары, интерлейкиндер, аутоиммунды қабыну маркерлері) және генетикалық (HLA, DR маркерлері және т.б.) зерттеу нәтижелерін түсіндіруді;

- диагнозды негіздеуді, қажетті ем тағайындауды және ревматологиялық аурулары бар ересектер мен әртүрлі жастағы балаларды диспансерлік бақылаудан өткізуді;
- ревматологияда қолданылатын дәрілік заттарды ересектер мен әртүрлі жастағы балаларға рациональды тағайындауды: негізгі (цитостатикалық, глюкокортикостероидтар, аминохинолин туындылы, ФНО-b инфликсимабқа химерлі моноклональды антитела және т.б.), антибактериальды, антикоагулянттар, антиагреганттар;
- ересектер мен балаларда шұғыл және жоспарлы госпитализацияның көрсетімдерін анықтауды **үйреніп алуы қажет.**

Резилент:

- стандартты және қосымша жалғамдар бойынша ЭКГ өткізуге және оны талдауға;
- ЭхоКГ, контрасты ЭхоКГ нәтижелерін талдауға;
- Холтер бойынша тәуліктік мониторингілеу нәтижелерін талдауға;
- диагностикалық және емдеу мақсатында буындарға пункция жасауға (эвакуация, дәрілік заттарды енгізуге);
- шеткі тамырларға жүргізілетін ультрадыбыстық доплерография (УДДГ) нәтижелерін түсіндіруге;
- шеткі тамырлардың жағдайларын бағалауға;
- жүктемелік электрокардиографиялық сынамаларды (тредмилтест; стресс-тест) өткізуге және нәтижелерін талдауға;
- буындардың функциясын физикалық түрде зерттеуге, сынамаларды өткізуге, функциялық индекстерді түсіндіруге;
- буындардың УДЗ өткізуге, нәтижелерін түсіндіруге;
- орталық венаға, жүректің оң жақ бөліміне пункция жүргізуге және оны кататерлеуге;
- допплер зерттеумен бірге трансторакальды эхокардиоскопияны өткізуге;
- реанимациялық іс-шараларды («ауызбен ауызға» және «ауызбен мұрынға» әдістерімен жасанды дем беру, жүректің жабық массажы) өткізуге;
- ЭКГ, ЭхоКГ, вентрикулография және сцинтиграфия бақылауымен жүктемелік дәрілік сынамаларды (дипиридамолмен, изадринмен, добутаминмен, адреналинмен, эфедринмен) өткізуге;
- вагустық және дәрілік сынамаларды өткізуге және нәтижелерін түсіндіруге;
- құрсақ қуысы пункциясын өткізуге (парацентез);
- перикард пункциясын орындауға;
- қан топтарын, резус-факторды, донор мен реципиент қандарының сәйкестік сынамасын анықтауға;
- медициналық іс-шараларды өткізуге, инъекцияның барлық түрлерін жасауға машықтануы қажет.

		Углеводы в пищевых продуктах и организме человека. Вода. Значение воды в питании. Водопотребление. Другие макронутриенты. Витамины витаминоподобные вещества, их классификация. Минеральные вещества и биоэлементы. Биоэлементы-органогены. Методы гигиенической оценки фактического питания. Правила составления рациона питания. Биологически активные добавки (БАДы) к пище. Отличие БАДов от пищевых продуктов и лекарств. Классификация и связь с фактическим питанием. Схема оценки состояния здоровья в связи с характером питания. Особенности составление суточного рациона питания в зависимости от возраста. Характеристика основных диет, требования к их построению. Избыточное питание. Ожирение. Проблема холестерина.
3	Основы нутрициологии при ревматических за- болеваниях	Цель лечебного питания при ревматических заболеваниях. Принципы питания при основных ревматических заболеваниях.
4	Правильное питание при сердечнососудистых осложнениях ревматических заболеваний	Лечебное питание при пороках сердца, диета № 10 с ограничением жидкости до 800 мл в сутки. Соблюдение водно-солевого режима при хронической сердечной недостаточности.
5	Правильное питание при поражении желудочно-кишечного тракта вследствие ревматических заболеваний.	Цель лечебного питания при заболеваниях желудочно-кишечного тракта. Обеспечение больному полноценного питания и сохранение компенсации при хроническом течении процесса. Диета с ограничением веществ, возбуждающих желудочную секрецию и раздражающих слизистую оболочку желудка. Диета пониженной энергоценности за счет углеводов и частично жиров и белков. Показания к ее применению. Диета пониженной энергоценности за счет углеводов и с нормальным содержанием жиров и белков. Показания к ее применению. Лечебное питание при поражении печени, желчевыводящих путей и поджелудочной железы, методы контроля ее эффективности.
6	Правильное питание при поражении почек и мочевыделительной системы вследствие	Цель лечебного питания при заболеваниях почек и мочевыделительной системы. Увеличение в диете количества продуктов, богатых калием (печеный картофель, чернослив, изюм, курага и т.д.) Использование разгрузочных углеводных дней (сахарный,

	Функционал	ьная диагностика в ревматологии			
1	Оценка функционального состояния суставов	Субъективная и объективная оценка функции суставов. Стадии нарушения функции суставов. Клиническое значение.			
2	Оценка функционального состояния органов и систем	стояния органов и циональные методы диагностики в кардиологии стояния органов и гастроэнтерологии, нефрологии, пульмонологии			
Новые методы функцио- нальной диагностики в ревматологии		Видеорегистрация. Аппаратно-программная диагностика с использованием специальных датчиков для динамического исследования, а также стабилометрическое исследование (статика).			
	Всего: 98 часов				
	Клиническа	ня фармакология в ревматологии			
1	Базисные противовоспалительные препараты	Основные препараты. Показания и противопоказания. Осложнения и побочные действия фармакотерапии.			
2	Нестероидные противового воспалительные препараты (НПВП) Основные препараты. Показания и противопо ния. Осложнения и побочные действия фарма рапии. НПВП - гастропатии.				
3	Глюкокортикоиды в ревматологии	Показания к применению. Осложнения и побочные действия фармакотерапии. Глюкокортикоидный остеопороз.			
	Всего: 66 часов				
	Нутр	ициология в ревматологии			
1	Понятия и термины нутрициологии	Понятия и термины нутрициологии. Общие сведения о питании, пище, пищевых веществах, основных, эссенциальных и заменимых компонентах пищи. Нутриентная обеспеченность различных групп населения. Применение продуктов питания в профилактических и лечебных целях. Макронутриенты. Микронутриенты. Классические и альтернативные теории питания. Научные концепции питания.			
2	Общая нутрициология	Белки и белковый обмен. Роль белков в организме. Потребность организма в белках. Незаменимые аминокислоты. Заменимые аминокислоты. Состав и энергетическая ценность жиров. Особенности потребления жиров. Углеводы, классификация.			

2 Пән сағаттарын бөлу

Бейіндеуші пәндер

	Ауд			
Пән	Барлығы	Дәрістер	Практикалық сабақтар	РӨЖ
Ішкі аурулар / Балалар аурулары *	396* 216/180	36* 20/16	360* 196/164	198* 108/90
Стационардағы ревматология	396	36	360	198
Стационардағы балалар ревматологиясы	396	36	360	198
Амубулатория-емханалық ревматология	396	36	360	198
Амбулатория-емханалық балалар ревматологиясы	396	36	360	198
Сағаттардың жалпы саны	1980	180	1800	990

Ескертпе:

* - «Балалар аурулары» пәнін терапия мамандығы бойынша алғашқы білім деңгейі немесе жұмыс өтілі бар резиденттер оқиды; «Ішкі аурулар» пәнін педиатрия мамандығы бойынша алғашқы білім деңгейі немесе жұмыс өтілі бар резиденттер оқиды.

Жалпы практикалық дәрігер мамандығы бойынша алғашқы білім деңгейі және жұмыс өтілі бар резиденттер екі пәнді де 6 және 5 апта көлемінде оқиды.

Бейіндеуші шектес пәндер

Пән	Ауд			
	Барлығы	Дәрістер	Практикалық сабақтар	ЖӨЧ
Ревматологиядағы клиникалық зертханалық диагностика	72	6	66	36
Ревматологиядағы сәулелік диагностика	72	6	66	36
Ревматологиядағы функциональдық диагностика	108	10	98	54
Ревматологиядағы клиникалық фармакология	72	6	66	36

Ревматологиядағы нутрицио- логия — Верматология натуу патоморфо	36	4	32	18
Ревматологиядағы патоморфология	36	4	32	18
Сағаттардың жалпы саны	396	36	360	198

3 Бейіндеуші пәндердің тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны

3.1 Дәрістердің тақырыптық жоспарының үлгісі

№	Тақырыбы				
Ішкі аурулар					
1	Кардиологияның өзекті мәселелері.				
2	Гастроэнтерологияның өзекті мәселелері.				
3	Пульмонологияның өзекті мәселелері.				
4	Эндокринологияның өзекті мәселелері.				
5	Нефрологияның өзекті мәселелері.				
6	Гематологияның өзекті мәселелері.				
7	Аллергология мен иммунологияның өзекті мәселелері.				
	Балалар аурулары				
	ҚР балаларға емдеу-профилактикалық жәрдем көрсетуді ұйымдастыру.				
2	Перинатальдық бала мен сәби өлім-жітімділігі.				
3	Педиатриядағы дәлелді медицина.				
4	Неонатологияның өзекті мәселелері.				
5	Ерте жастағы балаларда кездесетін патологиялардың өзекті мәселелері.				
6	Аға буын балаларда кездесетін патологиялардың өзекті мәселелері.				
	Ішкі аурулар мен балалар аурулары бойынша барлығы: 36 сағат				
	Стационардағы ревматология				
1	Ревматизмдік аурулардың эпидемиологиясы.				
2	Ревматизмдік аурулардың номенклатурасы мен жіктемесі.				
3	Ревматизмдік науқастарды тексеру әдістері.				
4	Буын ауруларының саралау диагностикасы.				
5	Ревматизмдік аурулардың клиникалық иммунология мен иммунопатологиясы.				
6	Ревматизмдік ауруларды емдеудің негізгі принциптері.				
	Барлығы: 36 сағат				

4	Коагулогическая лаборатория	Коагулогическая лаборатория, требования к оснащению, штатам и режиму работы. Лабораторные методы оценки факторов внешнего и внутреннего пути свертывания (АЧТВ, ПТВ/МНО, микст-тесты). Принципы лабораторной диагностики дефицита отдельных факторов свертывании (диагностика гемофилии). Основные лабораторные тесты для характеристики конечных этапов системы свертывания (тромбиновое время, фибриноген). Основные компоненты системы первичных антикоагулянтов. Лабораторный скрининг нарушений в системе протеина С, определение активности антитромбина 3. Фибринолитическая (плазминовая) система. Современные лабораторные методы изучения. Маркеры активации сосудисто—тромбоцитарного гемостаза. Общая структура алгоритма диагностики ДВС—синдрома.	
5	Иммунологическая лаборатория	Иммунологическая лаборатория, требования к оснащению, штатам и режиму работы. Принципы лабораторной диагностики иммунодефицитных состояний, аллергических и аутоиммунных заболеваний. Специфическая диагностика. Оценка иммунологического статуса в динамике.	
	Всего: 66 часов		
	Лучевая	диагностика в ревматологии	
1	Рентгенологическое исследование суставов	Основные рентгенологические симптомы изменений в костно-суставной системе при ревматических заболеваниях. Остеопороз, сужение суставной щели, субхондральные кисты, эрозии суставов, остеофиты. Диагностическое значение рентгенологических изменений. Рентгеновская компьютерная томография. Магнитно-резонансная томография.	
2	Ультразвуковое исследование суставов Всего: 66 часов	Методика ультразвукового исследования суставов, значение ультразвуковой картины для ранней диа- гностики ревматического заболевания, оценки ди- намики патологического процесса и контроля при внутрисуставных манипуляциях.	
	DCCIO. UU TACUB		

4.2 Примерный тематический план и содержание семинаров и практических занятий

№	Тема	Содержание		
	Клиническая лабо	рраторная диагностика в ревматологии		
1	Общие принципы лабо- раторной диагностики	Возможности современных лабораторных методов исследований с учетом чувствительности, специфичности, допустимой вариации методов. Изучение показаний и противопоказаний к лабораторным исследованиям. Составление плана лабораторного обследования больного. Клиническая интерпретация результатов лабораторного обследования. Анализ возможных причин ложных результатов, искажений, связанных, в том числе, с фармакотерапией и неправильной подготовкой больного к исследованию. Проблема стандартизации лабораторных исследований. Современные аспекты взаимодействия клиники и лаборатории. Современные лабораторные технологии (ИФА, проточная цитометрия, молекулярно—биологические методы и т.д.). Современные возможности бесприборной зкспрессдиагностики в клинической практике. Применение компьютерной обработки данных в лабораторной медицине. Взаимодействие лабораторной диагностики с клинической медициной, роль научных изысканий.		
2	Клиническая лабора- тория	Клиническая лаборатория, требования к оснащению, штатам и режиму работы. Общеклинические лабораторные исследования: клинический анализ крови, включая лейкоцитарную формулу и СОЭ. Клиническое значение изменений в диагностике ревматологических заболеваний.		
3	Биохимическая лаборатория	Биохимическая лаборатория, требования к оснащению, штатам и режиму работы. Биохимические исследования: глюкоза, билирубин и фракции, липидный профиль, мочевина, креатинин, мочевая кислота, ферменты, микроэлементы и т.д., онкомаркеры. Клиническое значение изменений в диагностике ревматологических заболеваний.		

	Стационардағы балалар ревматологиясы	
1	Ревматологиялық аурулардың жасқа байланысты аспектілері.	
2	Ревматологиядағы генетикалық аспектілер.	
3	Балалардағы ревматизмдік аурулар ағымының ерекшеліктері.	
4	Балалардағы ревматизмдік ауруларды анықтау үшін диагностикалық зерттеу әдістерін талғау және өткізу.	
5	Балалардағы ревматизмдік ауруларды емдеу принциптері.	
	Барлығы: 36 сағат	
	Амбулатория-емханалық ревматология	
1	Қазақстан Республикасында тұрғындарға ревматологиялық жәрдем көрсетуді ұйымдастыру және оның құрылымы.	
2	Рематологиялық қызметтің іс-әрекетін талдау, есепке алу-есеп беру құжаттамалары. Ревматологияның экономикалық аспектілері.	
3	Ревматологиядағы ерте диагностикалау принциптері.	
4	Госпитальға дейінгі кезеңде ревматологиялық науқастарға шұғыл жәрдем көрсету.	
5	Ревматологиядағы оңалту және еңбекке қабілеттілік мәселелері.	
6	Ревматологиядағы диспансеризация. Ревматологиядағы курортология.	
	Барлығы: 36 сағат	
	Амбулатория-емханалық балалар ревматологиясы	
1	Қазақстан Республикасында ревматизмдік аурулары бар балаларға медициналық жәрдем көрсетуді ұйымдастыру.	
2	Тірек-қимыл аппаратының, дәнекер тіндер жүйесінің жасқа байланысты ерекшеліктері.	
3	Балалардағы ревматизмдік ауруларды диагностикалау ерекшеліктері.	
4	Ревматологиядағы физиотерапия мен ЕДШ негіздері.	
5	Балаларды диспансеризациялау. Ревматолог жұмысындағы диспансерлік әдіс.	
6	Жиі сырқаттанатын балаларға сауықтыру жұмысын ұйымдастыру.	
	Барлығы: 36 сағат	

3.2 Семинарлар мен практикалық сабақтардың тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны

№	Тақырыбы	Мазмұны	
	Ішкі аурулар		
1	Жіті коронарлық син- дром (ЖКС)	Диагностикасы, ЖКС саралау диагностикасы. Жүрек ишемиялық ауруының (ЖИА) клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу, оңалту. Наукастарға арналған мектептер. Холтер бойынша амбулаториялық мониторингілеу. Созылмалы науқастарды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.	
2	Артериялық гипертензия (АГ)	АГ диагностикасы мен саралау диагностикасы. Симптоматикалық АГ. Жасқа байланысты ерек-шеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу, оңалту. Науқастарға арналған мектептер. Холтер бойынша амбулаториялық мониторингілеу. Созылмалы науқастарды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.	
3	Инфекциялық эндокардит (ИЭ)	ИЭ диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдыналу, оңалту. Созылмалы науқастарды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.	
4	Миокардиттер. Кардиомиопатиялар	Миокардиттер мен кардиомиопатиялардың диа- гностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалык көріністері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу, оңалту. Созылмалы науқастарды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.	
5	Пневмониялар	Пневмониялардың диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу, оңалту. Созылмалы науқастарды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.	

4 Примерный тематический план и содержание профилирующих смежных дисциплин

4.1 Примерный тематический план лекций

№	Тема		
	Клиническая лабораторная диагностика в ревматологии		
1	Значение клинико-лабораторных методов исследования в диагностик ревматологических заболеваний у детей и взрослых.		
	Всего: 6 часов		
	Лучевая диагностика в ревматологии		
1	Значение визуальных методов исследования в ревматологии.		
2	Оптимальный выбор методов визуальной диагностики в ревматологии. Особенности визуальной диагностики у детей.		
	Всего: 6 часов		
	Функциональная диагностика в ревматологии		
1	Значение методов функциональной диагностики в ревматологии.		
2	Оптимальный выбор методов функциональной диагностики в ревматологии.		
3	Оценка функционального состояния опорно-двигательной системы.		
	Всего: 10 часов		
	Клиническая фармакология в ревматологии		
1	Актуальные проблемы клинической фармакологии с позиций доказательной медицины.		
2	Основы рациональной фармакотерапии в ревматологии.		
	Всего: 6 часов		
	Нутрициология в ревматологии		
1	Организация службы лечебного питания в Казахстане.		
2	Патогенетическое обоснование принципов лечебного питания при ревматологических заболеваниях.		
	Всего: 4 часа		
	Патоморфология в ревматологии		
1	Общие вопросы клинической патоморфологии ревматических заболеваний.		
2	Основные методы морфологического исследования в ревматологии.		
	Всего: 4 часа		

5	Проведение артроскопии.		
6	Проведение денситометрии.		
7	Интерпретация ЭХОКГ.		
8	Расшифровка рентгенограмм костей, суставов, позвоночника.		
9	Интерпретация биохимических анализов крови, синовиальной жидкости.		
10	Исследование биоптатов скелетной мышцы.		
11	Дежурства в отделении.		
12	Участие в проведении клинических, патанатомических конференций.		
13	Работа в отделении физиотерапии, ЛФК.		
14	Работа в библиотеке, Интернете.		
15	Формирование портфолио слушателя резидентуры.		
	Всего: 396 часов		
	Ревматология, детская ревматология амбулаторно-поликлиническая		
1	Работа в кабинетах узких специалистов.		
2	Работа в кабинете ВКК по экспертизе временной и стойкой нетрудоспособности.		
3	Работа в дневном стационаре.		
4	Организация стационара на дому.		
5	Проведение пикфлоуметрии и интерпретация результатов		
6	Консультирование больных на амбулаторном приеме.		
7	Обслуживание вызовов на дому.		
8	Ведение медицинской документации.		
9	Подготовка докладов, презентаций на клинические конференции.		
10	Обучение пациентов с поражениями опорно-двигательного аппарата		
11	Работа по формированию принципов здорового образа жизни.		
12	Работа с социально-неблагополучным контингентом на участке.		
13	Работа в библиотеке, Интернете.		
14	Формирование портфолио слушателя резидентуры.		
	Всего: 396 часов		

6	Өкпенің созылмалы обструкциялы ауруы (ӨСОА)	ӨСОА диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу, оңалту. Науқастарға арналған мектептер. Спирография техникасы, бронхолитиктермен сынама жүргізу. Созылмалы науқастарды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
7	Бронх демікпесі (БД)	Бронх демікпесінің диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу, оңалту. Науқастарға арналған мектептер. Пикфлоуметрия техникасы, бронхолитиктермен сынама жүргізу. Созылмалы науқастарды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
8	Гастроэзофагеалдық рефлюкс ауруы (ГЭРА)	ГЭРА диагностикасы, клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу және оңалту. Созылмалы науқастарды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
9	Ойықжарасыз асқазан және ішек диспепсия- лары	Диспепсиялар диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу және оңалту. Созылмалы науқастарды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
10	Ойықжара ауруы (ОА)	ОА диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагности- калау, емдеу, алдын-алу және оңалту. Созылмалы науқастарды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
11	Өтқалта мен өт шығару жолдарының аурулары	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу және оңалту. Созылмалы науқастарды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.

12	Ұйқыбездің аурулары	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу және оңалту. Созылмалы науқастарды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
13	Гепатиттер мен цир- роздар	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу және оңалту. Созылмалы науқастарды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
14	Бейспецификалық ойықжаралы колит.	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу және оңалту. Созылмалы науқастарды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
15	Зәр жолдарының ин- фекциялары	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдыналу, оңалту. Созылмалы наукастарды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
16	Нефриттер	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдыналу, оңалту. Созылмалы науқастарды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
17	Бүйрек функциясының жеткіліксіздігі	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдыналу, оңалту. Созылмалы науқастарды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
18	Несептас ауруы	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-

18	Подготовка докладов, презентаций на клинические и патолого-анатомические конференции.	
19	Участие в консилиумах и консультациях других отделений.	
20	Дежурства в отделении.	
21	Дежурства в приемном покое.	
22	Работа в библиотеке, Интернете.	
23	Формирование портфолио слушателя резидентуры.	
	Детские болезни	
1	Курация больных в палатах.	
2	Ведение медицинской документации.	
3	Интерпретация ЭХОКГ.	
4	Интерпретация результатов спирометрии.	
5	Проведение и интерпретация результатов пикфлоуметрии.	
6	Определение группы крови, резус-фактора, проб на совместимость крови донора и реципиента.	
7	Все виды инъекций.	
8	Катетеризация мочевого пузыря.	
9	Проведение очистительных и сифонных клизм.	
10	Расчет питания у детей.	
11	Измерение артериального давления и определение пульса.	
12	Подготовка докладов, презентаций на клинические и патолого-анатомические конференции.	
13	Участие в консилиумах и консультациях других отделений.	
14	Дежурства в отделении.	
15	Дежурства в приемном покое.	
16	Работа в библиотеке, Интернете.	
17	Формирование портфолио слушателя резидентуры.	
	Всего: 198 часов	
	Ревматология, детская ревматология в стационаре	
1	Курация больных в отделении.	
2	Ведение медицинской документации.	
3	Измерение артериального давления и определения пульса на нижних конечностях.	
4	Снятие и расшифровка ЭКГ.	

		позиций доказательной медицины. Диспансеризация. Реабилитация. Медико-социальная экспертиза.
6	Ювенильный идио- патический артрит	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения детей и подростков. Варианты ювенильного идиопатического артрита. Лечение с позиций доказательной медицины. Диспансеризация. Реабилитация. Медико-социальная экспертиза.
	Всего: 360 часов	

3.3 Примерный план самостоятельной работы резидента (СРР)

№	Содержание СРР		
	Внутренние болезни		
1	Курация больных в палатах.		
2	Ведение медицинской документации.		
3	Измерение артериального давления и определения пульса на нижних конечностях.		
4	Снятие и расшифровка ЭКГ.		
5	Интерпретация ЭХОКГ.		
6	Интерпретация результатов спирометрии.		
7	Проведение и интерпретация результатов пикфлоуметрии.		
8	Пункция брюшной полости.		
9	Пункция плевральной полости.		
10	Определение группы крови, резус-фактора, проб на совместимость крови донора и реципиента.		
11	Все виды инъекций.		
12	Катетеризация мочевого пузыря.		
13	Проведение очистительных и сифонных клизм.		
14	Пальпация щитовидной железы.		
15	Пальпация молочной железы.		
16	Определение калорийности пищи в суточном и недельном рационе, биологической ценности, органолептическое определение качества продуктов и готовых блюд.		
17	Измерение артериального давления и определение пульса.		

		алу, оңалту. Созылмалы науқастарды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
19	Қантты диабет	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстамымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу, оңалту. Созылмалы науқастарды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
20	Қалқаншабез аурулары	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу және оңалту. Созылмалы науқастарды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
21	Гипоталамус-гипофизарлық жүйелердің бұзылуы. Бүйрекбездердің аурулары. Қалқаншасерікбез аурулары	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалык көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу және оңалту. Созылмалы науқастарды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
22	Анемиялар	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалык көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдыналу, оңалту. Созылмалы науқастарды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
23	Лейкоздар	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалык көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдыналу, оңалту. Созылмалы науқастарды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
24	Тромбоцитопения- лар. Қанның тұқым куалауға бейім ауру- лары	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалык көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдыналу, оңалту. Созылмалы науқастарды диспансерлеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
25	АИТВ-инфекция	АИТВ-инфекциясының таралуы және мәселелері. Эпидемиологиясы, клиникалық жіктемесі.

		АИТВ-инфекциясы кезіндегі оппортунистикалық инфекциялар, клиникалық сипаттамасы. ЖИТС-бірлескен ісіктер. АИТВ-инфекциясының диагностикасы. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан жүргізілетін қазіргі терапиялық тәсілдер. Диспансерлік қадағалау.	
		Балалар аурулары	
1	Перинаталдық және неонаталдық күтімдер, жақсартуға бағытталған ұлттық стратегиялар Перинаталогиядағы ДДСҰ бағдарламалары Нәрестелердің физиологиялық дамуы және жетілуі. Нәрестелердің анатомия-физиологиялы ерекшеліктері. Нәрестелердің шекаралық жағдайы Гестациялық жасы. Нәрестелердің алғашқы тазалығы Палаталарда нәрестелерге күтім жасау. Нәрестелерді сауықтыру топтары. Нәрестелерді емізу түрлері. Ай күні толған балаларды тамақтандыру есебінің формуласы. Негізгі қауіп-қатер тобындағы нәрестелерді жүргізу және бақылау жоспарлары. Шала туға нәрестелерге күтім жасау.		
2	Нәресте асфиксиясы. Босанудағы жарақат	Нәресте асфиксиясы. Тыныс алу жеткіліксізді дәрежесін бағалау. Босанудағы жарақат. Жұмсақ тіндердің жарақаттануы. Босанудағы бассүйек-ми жарақаты. Жұлын мен иық өрімінің жарақаттан зақымдануы. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу, оңалту. Нәрестелерге алғашқы реанимация жасау. Босану залында неонаталдық жәрдем көрсету. Алғашқы дәрігерлік жәрдем көрсету. ДДСҰ ұсыныстары.	
3	Құрысқақ синдромы	Анықтамасы, себептері, жіктемесі. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдыналу, оңалту. Алғашқы дәрігерлік жәрдем көрсету. ДДСҰ ұсыныстары.	
4	Гипоксия-ишемиялық энцефалопатия	Анықтамасы, себептері, жіктемесі. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдыналу, оңалту. Алғашқы дәрігерлік жәрдем көрсету. ДДСҰ ұсыныстары.	
5	Бронх-өкпе дисплазиясы	Диагностикалық критерийлері. Генетикалық бейім- ділігі, бронх-өкпе дисплазиясының салдары. Дәлел- демелі медицина ұстанымымен емдеу, алдын-алу, оңалту.	

		тельной медицины. Обучение хронических больных. Экспертиза трудоспособности. Медико-социальная экспертиза больных.
11	Остеоартроз	Патогенез. Факторы развития. Особенности суставного синдрома. Клинические лабораторные исследования. Рентгенологические стадии. Общие принципы лечения.
12	Нарушение функции суставов	Методы определения нарушения функции суставов. Причины. Рентгенологические и ультразвуковые признаки. Оценка тяжести состояния при нарушении функции суставов. Реабилитация.
	Всего: 360 часов	
	Детская амбу	латорно-поликлиническая ревматология
1	Острая ревматиче- ская лихорадка	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения детей. Классификация. Особенности ведения детей и подростков. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Первичная и вторичная профилактика.
2	Ревматическая бо- лезнь сердца (РБС)	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения детей. Классификация. Особенности ведения детей и подростков. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Обучение хронических больных. Реабилитация.
3	Ревматические по- роки сердца	Патогенез нарушения гемодинамики при пороках сердца. Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения детей и подростков. Течение, осложнения, исходы. Лечение с позиций доказательной медицины. Диспансеризация. Реабилитация. Медико-социальная экспертиза.
4	Ювенильный рев- матоидный артрит (ЮРА)	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения детей и подростков. Диагностические критерии ЮРА. Течение, осложнения, исходы. Лечение с позиций доказательной медицины. Диспансеризация. Реабилитация. Медико-социальная экспертиза.
5	Ювенильный спон- дилоартрит	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения детей и подростков. Течение, осложнения, исходы. Лечение с

3	Мышечная слабость	Субъективная и объективная мышечная слабость. Проксимальная дистальная и общая мышечная слабость. Лабораторные (КФК, миоглобинурия), инструментальные (электромиография) и морфологические (биоптат скелетной мышцы) методы исследования. Лекарственные, токсические и алкогольные миопатии. Мышечные дистрофии. Эндокринные миопатии. Неврогенные заболевания. Миастения. Рабдомиолиз. Алгоритм диагностического поиска.
4	Суставной синдром	Алгоритм рационального диагностического поиска. Одиночное (олигоартропатии) и множественное (полиартропатии) поражения суставов. Артрит как проявление системных заболеваний соединительной ткани. Артриты, сопровождающиеся лихорадкой. «Артритогенные» инфекции.
5	Артралгия	Характеристика суставных болей. Алгоритм диагностического поиска.
6	Боли в спине	Люмбалгия. Любмоишалгия. Вертеброгенные боли. Психогенные, отраженные и проекционные боли. Алгоритм диагностического поиска.
7	Диффузные заболевания соединительной ткани	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения взрослых и детей. Классификация. Особенности ведения беременных, подростков, детей и пациентов пожилого возраста. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Обучение хронических больных. Экспертиза нетрудоспособности. Медико-социальная экспертиза больных.
8	Гнойный артрит	Этиологические факторы. Клиническая характеристика. Неотложные диагностические и лечебные мероприятия.
9	Остеопороз	Первичный и вторичный остеопороз. Факторы риска. Клинические исследования. Остеопоретические переломы, способствующие факторы, дифференциальный диагноз. Клинические рекомендации по диагностике, профилактике и лечению остеопороза. Медикосоциальная экспертиза. Глюкокортикостероидный остеопороз. Особенности.
10	Дегенеративные и метаболические за- болевания суставов	Классификация. Первичный и вторичный остеоартроз. Алгоритм диагностического поиска. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказа-

6	Нәрестенің сарғаюы	Неонаталдық сарғаюлардың жіктемесі. Сарғаюлардың клиника-зертханалық диагностикасы. Саралау диагностикасы. Қанды іріктеу принциптері.
7	Нәрестелер пневмониясы	Нәрестелердегі пневмонияның бастапқы клиникалық белгілері. Нәрестелердегі әртүрлі вирустық респираторлық инфекциялар кезіндегі пневмонияның саралау диагностикасы. Емдеу, нәрестелерге беретін антибиотиктер мөлшерінің ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен алдын-алу және оңалту.
8	Нәрестелердегі құрсақтық инфекция- лар	Инфекциялық патологияның жалпы сипаттамасы. Құрсақта жұқтыру және оның даму факторлары. Құрсақта жұқтыру және оның формалары. Туа біткен токсоплазмоз. Құрсақтық микоплазмалық инфекция. Хламидиялық инфекция. Туа біткен листериоз (сепсистік гранулематоз). Туа біткен мерез. Туа біткен цитомегаловирустық инфекция. Туа біткен герпестік вирустық инфекция. Туа біткен кызамық. АИТВ-инфекциясы, ЖИТС. Нәрестелерге беретін антибиотиктер мөлшерінің ерекшеліктері.
9	Нәрестелердегі тері аурулары	Нәрестелерде жүре пайда болған тері аурулары. Теріастылық адипонекроз. Себорея дерматиті. Лайнер-Муссу десквамативті эритродермиясы. Жаялықты дерматит. Туа біткен ихтиоз. Склеродерма. Склерема.
10	Ерте жастағы балаларда кездесетін патология. Иммунды тапшылық аурулары	Жіктемесі. Клиникасы. Иммунды тапшылық жағдайларын диагностикалаудағы иммунологиялық әдістердің рөлі. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Болжамы. Иммунды жүйені түзету әдістері. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен асқынуларды алдын-алу. Созылмалы ауруларды диспансерлеу.
11	Заттек алмасуының тұқым қуалаған аурулары	Аминоацидопатия (фенилкетонурия және т.б.). Эпидемиологиясы. Липидтер алмасуының бұзылуы (Нимана-Пик, Гоше аурулары). Көмірсулар алмасуының бұзылуы (галактоземия, фруктоземия, гликогеноздар, мукополисахаридоздар). Патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Биохимиялық зерттеулері. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Емдеу. Емдәммен емдеу.

12	Ішектік сорылу бұзылысының синдро- мы	Муковисцидоз. Целиакия. Экссудативтік энтеропатия. Дисахаридазды жеткіліксіздік. Себебі. Патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Саралау диагнозы. Емдеу. Емдәммен емдеу. Диспансерлік бақылау.
13	Ерте жастағы балалардағы гипертермиялық және құрысқақ синдромдары	Анықтамасы, себептері, жіктемесі. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдыналу, оңалту. Алғашқы медициналық жәрдем көрсету. ДДСҰ ұсыныстары.
14	Жүрек-қантамыр жүйесінің зақымдануы. Бейревматизмдік кар- диттер. Кардиомиопатиялар. Жүрек функциясының жеткіліксіздігі	Бейревматизмдік кардиттер. Кардиомиопатиялар. Жүрек функциясының жеткіліксіздігі. Н.А.Белоконь жіктемесі. Клиникасы. Диагностикасы. Саралау диагнозы. Стероидтық және стероидтық емес қабынуға қарсы препараттарды қолдану көрсетімдері. Ағымы мен нәтижелері. Емдеу. Диспансерлік бақылау. Кардиомиопатиялар (дилятациялық, гипертрофиялық, соның ішінде гипертрофиялық субаорталдық тарылулар, сирек кездесетін формалары). Клиникасы. Диагностикасы, эхокардиография көрсетімдері. Емдеу. Болжамы. Жүрек функциясының жеткіліксіздігі. Кардиалдық және экстракардиалдық себептері. Бейімділіктің алғашқы және екінші реттегі механизмдері. Патогенезі. Жіктемесі. Сол- және оңқарыншалы типтердің клиникалық көріністері. Асқынулары. Сатыларына байланысты емдеу. Диспансерлік бақылау.
15	Жүрек-қантамыр жүйесінің зақымдануы. Инфекциялық эндо- кардит (ИЭ). Перикард аурулары	Инфекциялық эндокардит. Этиологиясы. Ілкі және салдарлық эндокардиттер. Клиникасы. Диагностикасы. Флора өсуінің болмау себептері. Саралау диагнозы. Емдеу. Глюкокортикоидтарды қолдану көрсетімдері. Перикардиттер. Жіктемесі. Клиникасы. Жүрек тампонадасының пайда болу жағдайлары. Диагностикасы. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Емдеу. Перикард куысын пункциялау көрсетімдері. Болжамы. Перикардтың қабынусыз зақымдануы: паразиттік зақымдануы, кисталар, ісіктер, бөгде денелер, жарақаттануы.
16	Жүрек-қантамыр жүйесінің зақымдануы. Вегетативтік дисфункция. Артериялық гипертония	Вегетативтік дисфункция. Себептері. Варианттары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Диагностикасы. Вегетативтік тонусты тексеру (кестелер, КИГ, КОП). Саралау диагнозы. Емдеу. Диспансеризациялау. Артериялық гипертония. Жіктемесі. Ілкі және

5	Ювенильный спон- дилоартрит	Этиология. Патогенез. Классификация и номенклатура. Клинические симптомы. Дифференциальный диагноз. Принципы лечения.
6	Ювенильный идио-патический артрит	Этиология. Патогенез. Классификация и номенклатура. Клинические симптомы. Варианты ювенильного идиопатического артрита. Дифференциальный диагноз. Принципы лечения.
7	Наследственные коллагенопатии	Молекулярно-генетические основы наследственных коллагенопатий. Клинико-морфологическая характеристика. Вопросы терминологии и классификации.
8	Синдром Эйлерса- Данлоса	Клинические проявления. Молекулярно-генетические, биохимические, морфологические методы диагностики. Возможности внутриутробной диагностики. Прогноз. Реабилитация.
9	Синдром Марфана	Клинические проявления. Молекулярно-генетические, биохимические, морфологические методы диагностики. Возможности внутриутробной диагностики. Прогноз. Реабилитация.
10	Семейный про- лапс митрального клапана	Клинические проявления. Молекулярно-генетические, биохимические, морфологические методы диагностики. Возможности внутриутробной диагностики. Прогноз. Реабилитация.
11	Врожденные мио-патии	Клинические проявления. Молекулярно-генетические, биохимические, морфологические методы диагностики. Возможности внутриутробной диагностики. Прогноз. Реабилитация.
12	Ювенильный дерматомиозит	Клинические проявления. Молекулярно-генетические, биохимические, морфологические методы диагностики. Возможности внутриутробной диагностики. Прогноз. Реабилитация.
	Всего: 360 часов	
	Ревматол	погия амбулаторно-поликлиническая
1	Основные симптомы и синдромы в ревматологии	Характеристика суставного синдрома, диагностическое и дифференциально-диагностическое значение локализации и проявлений суставного синдрома. Диагностическое значение внесуставных проявлений в ревматологии.
2	Боли в мышцах (миалгия)	Алгоритм диагностического поиска. Миозиты. Инфекционные, вирусные миозиты. Алгоритм диагностического поиска.

23	Паранеопластические артропатии	Артрит при лейкозе, лимфомах. Настораживающие особенности суставного синдрома, диагностический поиск.
24	Ревматологические проявления при других заболеваниях	Артриты при заболеваниях с преимущественным поражением кишечника (неспецифический язвенный колит, болезнь Крона, болезнь Уиппла). Эндокринные артропатии. Нейроартропатии.
	Всего: 360 часов	
	Дет	ская ревматология в стационаре
1	Острая ревматиче- ская лихорадка. Рев- матическая болезнь сердца	Организация медицинской помощи детям с ревматическими болезнями в РК. Эпидемиология. Этиология. Патоморфология. Патогенез. Современная классификация. Клиника. Критерии диагностики. Принципы лечения. Профилактика. Вопросы реабилитации.
2	Ревматические по- роки сердца	Патогенез ревматических пороков сердца. Анатомические варианты. Нарушение гемодинамики. Сочетанные и комбинированные пороки сердца. Клиническая картина. Данные инструментальных методов исследования (ЭКГ, ЭХОКГ, рентгендиагностика).
3	Диффузные болезни соединительной ткани. Системные васкулиты	Системная красная волчанка. Этиопатогенез. Клиника. Диагностические критерии СКВ. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Лечение, показания к пульс-терапии и плазмаферезу. Дерматомиозит. Классификация. Клинические проявления. Диагностические критерии. Специфические лабораторные, электрофизиологические и морфологические методы исследования. Дифференциальный диагноз. Лечение. Прогноз. Системная склеродермия. Патогенез. Клиника очаговой и системной склеродермии. Диагностические критерии. Течение. Лечение. Прогноз. Системные васкулиты (узелковый периартериит, аортоартериит, гранулематоз Вегенера, слизисто-кожный синдром, геморрагический васкулит). Клиника. Диагностические критерии. Лечение. Прогноз.
4	Ювенильный рев- матоидный артрит (ЮРА)	ЮРА. Патогенез. Классификация. Иммуногенетика. Клинические формы. Поражения глаз. Вторичный амилоидоз. Диагностические критерии ЮРА. Дифференциальный диагноз. Течение, осложнения, исходы. Особенности течения у подростков. Лечение с позиций доказательной медицины.

		салдарлық (нефрогендік, церебралдық, қантамырлық, эндокриндік ж.б.) гипертониялар. Этиологиясы. Патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Емдеу. Болжамы. Диспансерлік бақылау.
17	Жүрек-қантамыр жүйесінің зақымдануы. Жүрек ырғағының бұзылуы	Аритмияның пайда болу механизмдері. Себептері, әкелетін факторлар. Синусты түйіннің бұзылуынан болатын аритмия (тахи- және брадиаритмия). Импульс өтуінің бұзылуынан болатын аритмия (синоатриалдық және атриовентрикулярлық блокадалар). Вольф-Паркинсон-Уайт феномені. Қозымдылық бұзылыстарынан болатын аритмия (экстрасистолия, ұстамалы тахикардия, жыбырлық аритмия). Себептері. Патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. ЭКГ мәліметтері. Асқынулары. Ағымы мен нәтижелері. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен емдеу. Аритмияға қарсы препараттарды қолдану және электроимпульстық терапия көрсетімдері. Диспансерлік бақылау. Алдын-алу.
18	Өкпенің туа біткен және тұқым қуатын аурулары	Муковисцидоз. Көп таралуы. Тұқым қуатын типтері. Клиникалық формалары. Диагностикасы (пилокарпиндік сынақ, ДНҚ-диагностика). Пренаталдық диагностикасы. Саралау диагностикасы. Емдеу. Картагенер синдромы. Өкпе гемосидерозы. Гудпасчер синдромы. Альфа-1-антитрипсин тапшылығы. Тұқым қуатын типтері. Клиникалық және рентгенологиялық көріністері. Сыртқы тыныс алу функциясы бұзылуының типтері. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен емдеу. Диспансерлік бақылау.
19	Альвеолиттер. Бронхообструктивті синдром	Этиологиясы. Патогенезі. Жіктемесі: экзогенді аллергиялық альвеолит, идиопатиялық фиброздық альвеолит (Хаммен-Рич ауруы). Клиникасы. Диагностикасы Саралау диагнозы. Ағымы. Жасқа байланысты ерекшеліктері, клиникасы мен ағымы. Емдеу. Нәтижелері. Бронх обструкциясы синдромы. Саралау диагнозы. Терапияның қазіргі жаңа тәсілдері.
20	Респираторлы аллергоздар	Кең таралуы. Этиологиясы мен патогенезі. Генетикалық және сыртқы факторлардың (аллергендер) рөлі. Орналасуы бойынша әртүрлі формаларының клиникасы (ринит, трахеит, бронхит, синусит, экзогендік аллергиялық альвеолит).

		Диагностикасы. Тыныс алу жолдары басқа бөлімдерінің қабыну ауруларымен саралау диагнозын жүргізу. Жіті және ремиссиялық кезеңдерінде емдеу. Алдын-алу. Диспансерлік бақылау.
21	Плевриттер. Тыныс алудың жеткіліксіздігі	Плевриттер. Этиологиясы мен патогенезі. Жіктемесі. Клиникасы. Диагностикасы. Рентгенологиялық белгілері. Плевралық пункция көрсетімдері. Саралау диагнозы. Ағымы, асқынулары мен нәтижелері. Емдеу. Тыныс алудың жеткіліксіздігі. Себептері. Жіктемесі. Патогенезі. Клиникасы. Сыртқы тыныс алу функциясын зерттеу әдістері. Емдеу. Тыныс алудың жіті жеткіліксіздігі кезінде жүргізілетін шұғыл терапия.
22	Өңеш аурулары	Жіктемесі. Функциялық бұзылыстары (гипотониялық және гипертониялық дискинезиялар, кардия бөлімінің жеткіліксіздігі, асқазан-өңештік рефлюкс). Даму ақаулары (қысқа өңеш, кардия халазиясы, өңеш дивертикулі). Жүре пайда болған аурулар (халазия, ахалазия, эзофагиттер, пептиттік ойықжара, веналардың варикозды кеңеюі). Клиникасы. Диагностикасы. Зерттеу әдістері. Клиникасының жасқа байланысты ерекшеліктері. Саралау диагнозы. Емдеу. Алдын-алу.
23	Ішектің созылмалы бейспецификалық аурулары	Ішектің созылмалы бейспецификалық аурулары. Гельминтоздар. Этиологиясы. Патогенезі. Клиникалық көріністері. Диагностиканың зертханалық және аспаптық әдістері. Саралау диагнозы. Емдеу. Диспансерлік бақылау.
24	Созылмалы гепатит және бауыр циррозы. Бауыр функциясының жеткіліксіздігі	Созылмалы гепатит және бауыр циррозының этиологиясы мен патогенезі. Зерттеудің зертханалық және аспаптық әдістері. Бауыр биопсиясының көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері. Ағымы мен нәтижелері. Болжамы. Емдеу. Диспансерлік бақылау. Алдын-алу. Бауыр функциясы жеткіліксіздігінің себептері мен патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Емдеу. Бауыр комасы кезінде көрсетілетін шұғыл жәрдем. Болжамы.
25	Бүйректің туа біткен және тұқым қуатын аурулары	Тұқым қуатын нефрит. Бүйректің және зәр шығару жолдарының даму ақаулары (агенезия, гипоплазия, поликистоз, гидронефроз). Клиникасы. Диагностиканың зертханалық және аспаптық әд істері.

11	Перекрестный син- дром	Клинические проявления. Диагностика. Тактика ведения. Течение и прогноз.
12	Синдром Шегрена	Первичный и вторичный. Этиологические факторы. Клинические признаки поражения экзокринных желез, феномена Рейно, нарушения функции пищевода, лимфоаденопатии. Характеристика суставного синдрома. Дифференциальный диагноз. Лабораторные методы диагностики. Лечение.
13	Антифосфолипид- ный синдром	Эпидемиология. Этиология. Патогенез. Клинические признаки и синдромы. Синдром CLOT. Лабораторная диагностика. Дифференциальный диагноз. Общие принципы лечения.
14	Идиопатические воспалительные миопатии	Полимиозит. Дерматомиозит. Миозит при других заболеваниях. Локализованный миозит. Варианты клинического течения. Критерии диагностики. Принципы лечения.
15	Системные васку-	Системные васкулиты. Определение. Классификация. Распространенность. Этиология.
16	Узелковый периар- териит	Роль провоцирующих факторов. Клиника. Диагностические критерии. Лечение. Прогноз.
17	Аортоартериит	Этиология. Клиника. Лабораторная диагностика. Принципы современной терапии.
18	Гранулематоз Вегенера	Этиология. Роль иммунных нарушений в патогенезе. Клиника. Лабораторная диагностика. Принципы современной терапии.
19	Слизисто-кожный синдром	Этиология. Роль иммунных нарушений в патогенезе. Клиника. Лабораторная диагностика. Принципы современной терапии.
20	Геморрагический васкулит	Этиология. Патогенез. Клиника, классическая триада симптомов. Принципы лечения.
21	Лекарственные ревматологические синдромы	Ревматологические синдромы, ассоциированные с приемом препаратов (противотуберкулезные, антибактериальные и др.). Лекарственная красная волчанка.
22	Доброкачественные и злокачественные опухоли костей	Доброкачественные и злокачественные опухоли костей. Особенности обследования больных (клиника, рентгенологическое обследование, томография, компьютерная томография, лабораторные методы обследования, радионуклидные методы диагностики). Показания к оперативному лечению. Показания к лучевой и химиотерапии при лечении злокачественных опухолей.

		Фэлти. Сочетание ревматоидного артрита с другими ревматическими заболеваниями. Синдром Стилла. Принципы терапии.
2	Серонегативные спондилоартриты	Определение. Распространенность. Классификация. Основные этиологические факторы.
3	Анкилозирующий спондилоартрит (Болезнь Бехтерова)	Характеристика клинических форм, течение, внесуставные поражения. Диагностические критерии, рентгенологическая диагностика поражения сакроилеального сочленения. Дифференциальная диагностика. Принципы современной терапии.
4	Реактивный артрит	Распространенность. Первичные заболевания, сопровождающиеся реактивным артритом. Триггерные инфекции. Классификация. Особенности клинических проявлений. Диагностика. Принципы терапии.
5	Болезнь Рейтера	Этиология. Патогенез. Связь с негонококковыми уретритами, энтероколитами. Характеристика поражения кожи, слизистых, половых органов и суставного синдрома. Критерии диагностики. Принципы лечения.
6	Артрит при заболе- ваниях кожи	Псориаз кожи, ногтей. Особенности псориатрического артрита. Виды кожных проявлений. Принципы лечения.
7	Микрокристаличе- ские артриты	Пуриновый обмен. Причины развития гиперурикемии. Основные этапы патогенеза. Клинические критерии подагры. Стадии развития подагры. Лабораторные данные. Рентгенологические проявления. Дифференциальный диагноз. Лечение острого приступа и хронического подагрического артрита. Псевдоподагра. Хондрокальциноз.
8	Системная красная волчанка	Этиопатогенез. Клиника. Диагностические критерии СКВ. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Лечение, показания к пульс-терапии и плазмаферезу.
9	Дерматомиозит	Классификация. Клинические проявления. Диагностические критерии. Специфические лабораторные, электрофизиологические и морфологические методы исследования. Дифференциальный диагноз. Лечение. Прогноз.
10	Системная склеродермия	Патогенез. Клиника очаговой и системной склеродермии. Диагностические критерии. Течение. Лечение. Прогноз.

		Зәршығаружүйесініңдамуақауларыныңпренаталдық диагностикасы. Саралау диагнозы. Асқынулары. Консервативтік жолдармен емдеу. Хирургияргиялық ем көрсетімдері. Тұқым қуатын нефрит. Патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Болжамы. Емдеу. Диспансерлік бақылау. Полиуриялық синдромды тубулопатия (бүйректік глюкозурия, бүйректік қантсыз диабет, бүйректік тұзды диабет). Клиникасы. Диагностикасы. Саралау диагнозы. Нәтижелері. Емдәммен емдеу. Емдеу. Мешелтиптес синдромды тубулопатия (фосфат-диабет, де Тони-Дебре-Фанкони синдромы). Клиникасы. Диагностикасы. Рентгенологиялық мәліметтері. Саралау диагнозы. Нәтижелері. Ағымы. Нефролитиазды тубулопатия (цистинурия, оксалурия, глицинурия, ксантинурия). Клиникасы. Диагностикасы. Емдеу. Емдәммен емдеу.
26	Жүре пайда болған нефропатиялар	Рефлюкс-нефропатия. Нефротикалық синдром. Жіктемесі. Патогенезі. Клиникалық көріністері. Диа- гностикасы. Зертханалық зерттеу. Саралау диагнозы. Нәтижелері. Болжамы. Емдеу принциптері.
27	Қуық аурулары	Циститтер. Этиологиясы. Клиникасы. Диагно- стикасы. Саралау диагнозы. Емдеу. Алдын-алу. Диспансерлік бақылау.
28	Бүйрек функциясының жеткіліксіздігі	Бүйрек функциясының жіті жеткіліксіздігі. Анықтамасы. Себептері. Патогенезі. БЖЖ сатылары. Клиникалық көріністері және әр сатысының биохимиялық көрсеткіштері. Саралау диагнозы. БЖЖ сатыларына сәйкес емдеу. Бүйрек функциясының созылмалы жеткіліксіздігі (БСЖ). БСЖ себептері мен сатылары. БСЖ клиникалық көріністері және әр сатысының биохимиялық көрсеткіштері. Емдеу принциптері. Емдәммен емдеу (Джордано-Джованетти, Борт). Гемодиализ бен бүйрек трансплантациясын жүргізу көрсетімдері.
29	Теміртапшылықты анемия	Этиологиясы. Патогенезі. Клиникасы. Гемограмма және темір алмасуының көрсеткіштері. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Емдеу. Алдын-алу. Апластиялық анемия (қанөндірім депрессиялары). Иммундық аплазиялық анемиялар. Этиопатогенезі.

		Клиникасы. Диагностикасы. Гемограммалар, миелограммалар және трепанобиопсиялар көрсетімдері. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Емдеу. Сүйек кемігін трансплантациялау көрсетімдері. Тұқым куатын аплазиялық анемиялар (Фанкон, Блекфен-Даймонд анемиялары). Патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Саралау диагнозы. Емдеу. Диспансерлік бақылау.
30	Тұқым қуатын гемолиздік анемиялар	Тұқым қуатын гемолиздік анемиялар. Ферменто- патиялар (глюкозалық-6-фосфатдегидрогеназалар тапшылығы, пируваткиназалар). Гемолиз патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Саралау диагно- зы. Емдеу. Гемолиздік криз кезінде көрсетілетін шұғыл жәрдем. Гемоглобинопатиялар (талассемия, орақ тәрізді жасушалы анемия және т.б.). Гемолиз патогенезі. Клиникасы. Гемограмма көрсеткіштері, эритроциттердің морфологиялық ерекшеліктері. Са- ралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Болжамы. Емдеу.
31	ЖТҚҰ-синдромы	ЖТҚҰ-синдромы. Микроангиопатиялық гемолиздік анемиялар. ЖТҚҰ-синдромы. Себептері. Патогенезі. Клиникалық көріністері, коагулограмма көрсеткіштері, сатыларына байланысты емдеу. Ағымы. Болжамы. Алдын-алу. Гемолиз-уремиялық синдром (Гассер синдромы). Этиологиясы. Патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Гемограмма мен коагулограмма көрсеткіштері. Саралау диагнозы. Ағымы, асқынулары мен нәтижелері. Шұғыл жәрдем көрсету принциптері. Қалпына келтіру кезеңінде емдеу. Тромбоздық тромбоцитопениялық пурпура (Мошковиц синдромы). Себептері. Патогенезі. Клиникасы. Гемограмма мен гемостазиограмма көрсеткіштері. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Емдеу принциптері. Қарқынды терапия, БЖЖ емдеу. Гигантты гемангиома (Казабах-Меритти синдромы). Гемолиз патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Емі.
32	Тромбоцитопатиялар	Тұқым қуатын тромбоцитопатиялар (Гланцман, Бернар-Сулье аурулары). Патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Виллебранд ауруы. Тұқым қуатын типтері. Патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы.

		Гиперпаратиреозы. Этиология и патогенез. Клиника. Показатели фосфорно-кальциевого обмена. Диагноз. Дифференциальный диагноз. Принципы лечения.
35	Патология роста. Ожирение	Оценка роста и пропорций тела. Влияние гормонов на рост и развитие ребенка (гормон роста, тиреоидные, половые гормоны). Нанизм. Наследственные факторы, хронические соматические заболевания в генезе задержки роста. Дифференциальный диагноз различных форм низкорослости. Гипофизарный нанизм. Методы диагностики (костный возраст, исследование секреции гормона роста, компьютерная и магнитно-резонансная томография). Заместительная гормональная терапия. Диспансерное наблюдение. Гигантизм. Дифференциальный диагноз различных форм высокорослости. Диагностика, клиника и лечение гипофизарного гигантизма. Ожирение. Этиология. Патогенез. Классификация. Клиника. Метаболические нарушения. Методы диагностики (краниография, глазное дно, показатели обмена веществ, гормональный профиль). Дифференциальный диагноз различных форм ожирения. Лечение. Диетотерапия. Диспансерное наблюдение. Профилактика.
36	Нарушения по- лового развития и половой дифферен- цировки	Преждевременное половое развитие. Определение. Особенности клинической картины и гормонального статуса при истинной и ложной формах ППР. Диагностика. Лечение. Диспансерное наблюдение. Гипогонадизм. Определение. Причины, клинические проявления и гормональный статус при первичном и вторичном гипогонадизме. Диагностика. Лечение. Диспансерное наблюдение. Синдром Клайнфельтера. Синдром Шерешевского-Тернера. Клиника. Диагностика. Характеристика кариотипа. Заместительная гормональная терапия. Гермафродитизм. Клиника. Методы лабораторной диагностики. Дифференциальный диагноз. Принципы лечения.
	Всего: 360 часов	
	1	Ревматология в стационаре
1	Ревматоидный артрит	Современные взгляды на этиологию и патогенез ревматоидного артрита. Патоморфология. Классификация. Клинические проявления. Варианты течения. Внесуставные проявления. Системные проявления. Синдром

		(синдром Мошковица). Причины. Патогенез. Клиника. Показатели гемограммы и гемостазиограммы. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Принципы лечения. Интенсивная терапия, лечение ОПН. Гигантская гемангиома (синдром Казабаха-Меритта). Патогенез гемолиза. Клиника. Диагностика. Лечение.
32	Тромбоцитопатии	Наследственные тромбоцитопатии (болезнь Гланцмана, Бернара-Сулье). Патогенез. Клиника. Диагностика. Болезнь Виллебранда. Тип наследования. Патогенез. Клиника. Диагностика. Показатели гемостазиограммы. Дифференциальный диагноз тромбоцитопатий. Лечение. Приобретенные тромбоцитопатии. Причины. Методы диагностики. Лечение. Профилактика.
33	Сахарный диабет. Несахарный диабет	Сахарный диабет. Несахарный диабет. Частота. Этиология. Патогенез. Классификация (ВОЗ, Мартынова). Особенности клиники в раннем и подростковом возрасте. Лабораторные методы диагностики, тест толерантности к глюкозе. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Осложнения. Принципы лечения. Диспансерное наблюдение. Организация помощи детям с сахарным диабетом в РК. Несахарный диабет. Диабетические комы. Причины, клинические особенности и биохимические показатели при различных видах диабетических ком. Дифференциальный диагноз. Неотложная помощь. Профилактика.
34	Заболевания щито- видной и паращито- видных желез	Гипотиреоз. Понятие о первичном и вторичном, врожденном и приобретенном гипотиреозе. Патогенез. Особенности клиники у новорожденных, грудных и детей раннего возраста. Диагноз. Лабораторные методы диагностики. Дифференциальный диагноз. Принципы лечения. Диспансерное наблюдение. Скринингобследование новорожденных на гипотиреоз в РК. Диффузный токсический зоб. Этиология. Патогенез. Клиника. Лабораторные методы исследования. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Лечение. Показания к оперативному лечению. Диспансерное наблюдение. Понятие о йоддефицитных заболеваниях. Эндемический (йоддефицитный) зоб. Клиника. Лечение. Профилактика. Состояние зобной эндемии в РК. Аутоиммунный тиреоидит. Этиопатогенез. Клиника. Диагностика. Лечение. Гипопаратиреозы.

		Гемостазиограмма көрсеткіштері. Тромбоцитопатияның саралау диагнозы. Емдеу. Жүре пайда болған тромбоцитопатиялар. Себептері. Диагностика әдістері. Емдеу. Алдын-алу.
33	Қантты диабет. Қантсыз диабет	Кантты диабет. Қантсыз диабет. Жиілігі. Этиологиясы. Патогенезі. Жіктемесі (ДДСҰ, Мартынов бойынша). Ерте жастағы және жасөспірімдегі клиникалық ерекшеліктері. Диагностиканың зертханалық әдістері, глюкозаға толеранттылық тест. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Асқынулары. Емдеу принциптері. Диспансерлік бақылау. ҚР қантты диабетпен сырқаттанатын балаларға жәрдем беру шараларын ұйымдастыру. Қантсыз диабет. Диабеттік комалар. Себептері, диабеттік кома әртүрінің клиникалық ерекшеліктері мен биохимиялық көрсеткіштері. Саралау диагнозы. Шұғыл жәрдем. Алдын-алу.
34	Қалқаншабез және қалқаншасерікбездердің аурулары	Гипотиреоз. Ілкі және салдарлық, туа және жүре пайда болған гипотиреоздар туралы түсінік. Патогенезі. Нәрестелердегі, емшектегі және ерте жастағы балалардағы клиникалық ерекшеліктері. Диагнозы. Диагностика әдістері. Саралау диагнозы. Емдеу принциптері. Диспансерлік бақылау. ҚР нәрестелерді гипотиреозға тексеру-скринингі. Диффузиялық уытты зоб. Этиологиясы. Патогенезі. Клиникасы. Зерттеудің зертханалық әдістері. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Емдеу. Хирургиялық ем көрсетімдері. Диспансерлік бақылау. Йодтапшылық аурулары туралы түсінік. Эндемиялық (йодтапшылықты) зоб. Клиникасы. Емдеу. Алдын-алу. ҚР эндемиялық зоб жағдайлары. Аутоиммундық тиреоидит. Этиопатогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Емдеу. Гипопаратиреоздар. Гиперпаратиреоздар. Этиологиясы мен патогенезі. Клиникасы. Фосфоркальций алмасуының көрсеткіштері. Диагнозы. Саралау диагнозы. Емдеу принциптері.
35	Өсу патологиясы. Семіздік	Өсу мен дене пропорциясын бағалау. Бала өсуі мен дамуына гормондардың тигізетін әсері (өсу гормоны, тиреоидті, жыныс гормондары). Нанизм. Тұқым куатын факторлар, өсу бөгелісінің генезіндегі созылмалы соматикалық аурулар. Қысқа бойлылардың әртүрлі формаларының саралау диагнозы.

		Г. 1
		Гипофизарлы нанизм. Диагностика әдістері (сүйектік жас, өсу гормонының секрециясын зерттеу, компьютерлі және магнит-резонансты томография). Орын басушы гормондық терапия. Диспансерлік бақылау. Гигантизм. Ұзын бойлылардың әртүрлі формаларының саралау диагнозы. Гипофизарлы гигантизмнің диагностикасы, клиникасы және оны емдеу. Семіздік. Этиологиясы. Патогенезі. Жіктемесі. Клиникасы. Метаболиттік бұзылыстар. Диагностика әдістері (краниографиясы, көз түбі, заттек алмасу көрсеткіштері, гормоналдық профиль). Семіздік
		эртүрлі формаларының саралау диагнозы. Емдеу. Емдәммен емдеу. Диспансерлік бақылау. Алдын-алу.
36	Жыныстық дамудың және жыныстық нақтыланудың бұзылуы	Жыныстың мезгілсіз дамуы. Анықтамасы. ЖМД нағыз және жалған формалары кезіндегі клиникалық көріністері және гормоналдық статустардың ерекшеліктері. Диагностикасы. Емдеу. Диспансерлік бақылау. Гипогонадизм. Анықтамасы. Ілкі және салдарлық гипогонадизмнің клиникалық көріністері мен гормондық статустары, себептері. Диагностикасы. Емдеу. Диспансерлік бақылау. Клайнфельтер синдромы. Шерешевский-Тернер синдромы. Клиникасы. Диагностикасы. Кариотип сипаттамасы. Орын басушы гормондық терапия. Гермафродитизм. Клиникасы. Зертханалық диагностика әдістері. Саралау диагнозы. Емдеу принциптері.
	Барлығы: 360 сағат	
	Ста	ционардағы ревматология
1	Ревматоидты артрит	Ревматоидты артриттің этиологиясы мен патогенезі бойынша қазіргі көзқарастар. Патоморфологиясы. Жіктемесі. Клиникалық көріністері. Ағымының варианттары. Буыннан тыс көріністер. Жүйелік көріністер. Фэлти синдромы. Ревматоидты артриттің басқа да ревамтизмдік аурулармен қосарлануы. Стилл синдромы. Емдеу принциптері.
2	Серонегативті спондилоартриттер	Анықтамасы. Таралуы. Жіктемесі. Негізгі этиологиялық факторлары.
3	Анкилоздық спондилоартрит (Бехтеров ауруы)	Клиникалық формаларының сипаттамасы, ағымы, буыннан тыс көріністер. Диагностикалық критерийлері, сакроилеальды қосылыстың зақымдануын рентге-

28	Почечная недостаточность	Острая почечная недостаточность. Определение. Причины. Патогенез. Стадии ОПН. Клинические проявления и биохимические показатели различных стадий. Дифференциальный диагноз. Лечение ОПН в зависимости от стадии. Хроническая почечная недостаточность. Причины и стадии ХПН. Клинические проявления и биохимические показатели в различные стадии ХПН. Принципы лечения. Диетотерапия (Джордано-Джованетти, Борта). Показания к проведению гемодиализа и трансплантации почки.
29	Железодефицитная анемия	Этиология. Патогенез. Клиника. Показатели гемограммы и обмена железа. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Лечение. Профилактика. Апластические анемии (депрессии кроветворения). Иммунные апластические анемии. Этиопатогенез. Клиника. Диагностика. Показатели гемограммы, миелограммы и трепанобиопсии. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Лечение. Показания к трансплантации костного мозга. Наследственные апластические анемии (анемия Фанкони, Блекфена-Даймонда). Патогенез, Клиника. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Лечение. Диспансерное наблюдение.
30	Наследственные гемолитические анемии	Наследственные гемолитические анемии. Ферментопатии (дефицит глюкозо-6-фосфатдегидрогеназы, пируваткиназы). Патогенез гемолиза. Клиника. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Лечение. Неотложная помощь при гемолитическом кризе. Гемоглобинопатии (талассемия, серповидноклеточная анемия и др.). Патогенез гемолиза. Клиника. Показатели гемограммы, морфологические особенности эритроцитов. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Прогноз. Лечение.
31	ДВС-синдром	ДВС-синдром. Микроангиопатические гемолитические анемии. ДВС-синдром. Причины. Патогенез. Клинические проявления, показатели коагулограммы и лечение в зависимости от стадии. Течение. Прогноз. Профилактика. Гемолитико-уремический синдром (синдром Гассера). Этиология. Патогенез. Клиника. Диагностика. Показатели гемограммы, коагулограммы. Дифференциальный диагноз. Течение, осложнения, исходы. Неотложная помощь. Лечение в восстановительном периоде. Тромботическая тромбоцитопеническая пурпура

23	Хронические не- специфические забо- левания кишечника	Хронические неспецифические заболевания кишечника. Гельминтозы. Этиология. Патогенез. Клинические проявления. Лабораторные и инструментальные методы диагностики. Дифференциальный диагноз. Лечение. Диспансерное наблюдение.
24	Хронический гепатит и цирроз печени. Печеночная недостаточность	Этиология и патогенез хронического гепатита и цирроза печени. Лабораторные и инструментальные методы исследования. Показания и противопоказания к биопсии печени. Течение и исходы. Прогноз. Лечение. Диспансерное наблюдение. Профилактика. Причины и патогенез печеночной недостаточности. Клиника. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Лечение. Неотложная помощь при печеночной коме. Прогноз.
25	Врожденные и наследственные за- болевания почек	Наследственный нефрит. Аномалии развития почек и мочевыводящих путей (агенезия, гипоплазия, поликистоз, гидронефроз). Клиника. Лабораторные и инструментальные методы диагностики. Пренатальная диагностика пороков развития мочевыделительной системы. Дифференциальный диагноз. Осложнения. Консервативное лечение. Показания к хирургическому лечению. Наследственный нефрит. Патогенез. Клиника. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Прогноз. Лечение. Диспансерное наблюдение. Тубулопатии с синдромом полиурии (почечная глюкозурия, почечный несахарный диабет, почечный солевой диабет). Клиника. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Исходы. Диетотерапия. Лечение. Тубулопатии с рахитоподобным синдромом (фосфат-диабет, синдром де Тони-Дебре-Фанкони. Клиника. Диагностика. Рентгенологические данные. Дифференциальный диагноз. Исходы. Течение. Тубулопатии с нефролитиазом (цистинурия, оксалурия, глицинурия, ксантинурия). Клиника. Диагностика. Лечение. Диетотерапия.
26	Приобретенные не- фропатии	Рефлюкс-нефропатия. Нефротический синдром. Клас- сификация. Патогенез. Клинические проявления. Диа- гностика. Лабораторные исследования. Дифференци- альный диагноз. Исходы. Прогноз. Принципы лечения.
27	Заболевания мочевого пузыря	Циститы. Этиология, Клиника. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Лечение. Профилактика. Диспансерное наблюдение.

		нологиялық диагностикалау. Саралау диагностикасы. Қазіргі терапияның принциптері.
4	Реактивті артрит	Таралуы. Реактивті аурулармен бірге жүретін ілкі аурулар. Триггерлік инфекциялар. Жіктемесі. Клиникалық көріністерінің ерекшеліктері. Диагностикасы. Терапия принциптері.
5	Рейтер ауруы	Этиологиясы. Патогенезі. Гонококксыз уретритпен, энтероколитпен байланысы. Терінің, сілемейлі қабықтың, жыныс ағзаларының зақымдану және буын синдромының сипаттамасы. Диагностикалау критерийлері. Емдеу принциптері.
6	Тері аурулары кезіндегі артрит	Тері және тырнақ псориазы. Псориаздық артриттің ерекшеліктері. Терідегі көріністердің түрлері. Емдеу принциптері.
7	Микрокристалдық артриттер	Пуриндер алмасуы. Гиперурикемияның даму себептері. Патогенездің негізгі кезеңдері. Подаграның клиникалық критерийлері. Подаграның даму сатылары. Зертханалық мәліметтер. Рентгенологиялық көріністері. Саралау диагнозы. Жіті ұстаманы және созылмалы подагралық артритті емдеу. Псевдоподагра. Хондрокальциноз.
8	Жүйелі қызылжегі	Этиопатогенезі. Клиникасы. ЖҚ диагностикалық критерийлері. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Емдеу, пульс-терапия мен плазмаферез көрсетімдері.
9	Дерматомиозит	Жіктемесі. Клиникалық көріністері. Диагностикалық критерийлері. Зерттеудің арнайы зертханалық, электрофизиологиялық және морфологиялық әдістері. Саралау диагнозы. Емдеу. Болжамы.
10	Жүйелі склеродермия	Патогенезі. Ошақты және жүйелі склеродермияның клиникасы. Диагностикалық критерийлері. Ағымы. Емдеу. Болжамы.
11	Айқыш синдром	Клиникалық көріністері. Диагностикасы. Жүргізу тәсілі. Ағымы мен болжамы.
12	Шегрен синдромы	Ілкі және салдарлық. Этиологиялық факторлар. Рейн феноменінің, экзокринді бездердің зақымдануының, өңеш функциясы бұзылыстарының, лимфоаденопатияның клиникалық белгілері. Буын синдромының сипаттамасы. Саралау диагнозы. Диагностиканың зертжаналық әдістері. Емдеу.

13	Антифосфолипиті синдром	Эпидемиологиясы. Этиологиясы. Патогенезі. Клини- калық белгілері мен синдромдары. CLOT синдро- мы. Зертханалық диагностика. Саралау диагнозы. Емдеудің жалпы принциптері.
14	Идиопатиялық қабынбалы миопатиялар	Полимиозит. Дерматомиозит. Басқа аурулар кезіндегі миозит. Орныққан миозит. Клиникалық ағымының варианттары. Диагностикалау критерийлері. Емдеу принциптері.
15	Жүйелі васкулиттер	Жүйелі васкулиттер. Анықтамасы. Жіктемесі. Таралуы. Этиологиясы.
16	Түйінді периартериит	Өршітетін факторлардың рөлі. Клиникасы. Диагностикалық критерийлері. Емдеу. Болжамы.
17	Аортоартериит	Этиологиясы. Клиникасы. Зертханалық диагностика. Қазіргі таңдағы терапияның негізгі принциптері.
18	Вегенер гранулематозы	Этиологиясы. Патогенездегі иммундық бұзылыстардың рөлі. Клиникасы. Зертханалық диагностика. Қазіргі таңдағы терапияның негізгі принциптері.
19	Сілемейлі-терілік синдром	Этиологиясы. Патогенездегі иммундық бұзылыстардың рөлі. Клиникасы. Зертханалық диагностика. Қазіргі таңдағы терапияның негізгі принциптері.
20	Геморрагиялық васкулит	Этиологиясы.Патогенезі.Клиникасы,симптомдардың классикалық триадасы. Емдеу принциптері.
21	Дәрілік ревматологиялық синдромдар	Дәрілік препараттарды (туберкулезге қарсы, антибактериальдық және т.б.) қабылдаудан туындаған ревматологиялық синдромдар. Дәрілі қызылжегі.
22	Сүйектердің қатерлі және қатерсіз ісіктері	Сүйектердің катерлі және қатерсіз ісіктері. Науқастарды тексеру (клиникасы, рентгенологиялық тексеру, томография, компьютерлік томография, тексерудің зертханалық әдістері, диагностиканың радионуклидті әдістері) ерекшеліктері. Операциялық жолмен емдеу көрсетімдері. Қатерлі ісіктерді емдеу кезіндегі сәулемен емдеу және химиотерапия көрсетімдері.
23	Паранеопластиялық артропатиялар	Лейкоз, лимфомалар кезіндегі артриттер. Буын синдромының сақтық ерекшеліктері, диагностикалық ізденіс.
24	Баска аурулар кезіндегі ревматологиялық көріністер	Ішек зақымданулары басымырақ болып келетін аурулар (бейспецификалық ойықжаралы колит, Крон ауруы, Уиппл ауруы) кезіндегі артриттер. Эндокринді артропатиялар. Нейроартропатиялар.
	Барлығы: 360 сағат	

		Дифференциальная диагностика. Лечение. Синдром Картагенера. Гемосидероз легких, синдром Гудпасчера. Дефицит альфа-1-антитрипсина. Тип наследования. Клиническая и рентгенологическая картина. Тип нарушения функции внешнего дыхания. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Лечение с позиций доказательной медицины. Диспансерное наблюдение.
19	Альвеолиты. Брон- хообструктивный синдром	Этиология. Патогенез. Классификация: экзогенный аллергический альвеолит, идиопатический фиброзирующий альвеолит (болезнь Хаммена-Рича). Клиника. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Течение. Возрастные особенности клиники и течения. Лечение. Исходы. Синдром бронхиальной обструкции. Дифференциальный диагноз. Современные подходы к терапии.
20	Респираторные аллергозы	Распространенность. Этиология и патогенез. Роль генетических и внешних факторов (аллергенов). Клиника различных форм по локализации (ринит, трахеит, бронхит, синусит, экзогенный аллергический альвеолит). Диагностика. Дифференциальный диагноз с воспалительными заболеваниями соответствующих участков дыхательных путей. Лечение в острый период и период ремиссии. Профилактика. Диспансерное наблюдение.
21	Плевриты. Дыха- тельная недостаточ- ность	Плевриты. Этиология и патогенез. Классификация. Клиника. Диагностика. Рентгенологические признаки. Показания к плевральной пункции. Дифференциальный диагноз. Течение, осложнения и исходы. Лечение. Дыхательная недостаточность. Причины. Классификация. Патогенез. Клиника. Методы исследования функции внешнего дыхания. Лечение. Неотложная терапия острой дыхательной недостаточности.
22	Болезни пищевода	Классификация. Функциональные нарушения (гипотоническая и гипертоническая дискинезии, недостаточность кардии, гастроэзофагальный рефлюкс). Аномалии развития (короткий пищевод, халазия кардии, дивертикулы пищевода). Приобретенные заболевания (халазия, ахалазия, эзофагиты, пептическая язва, варикозное расширение вен). Клиника. Диагностика. Методы исследования. Возрастные особенности клиники. Дифференциальный диагноз. Лечение. Профилактика.

		Прогноз. Сердечная недостаточность. Кардиальные и экстракардиальные причины. Первичные и вторичные механизмы адаптации. Патогенез. Классификация. Клинические проявления по лево- и правожелудочковому типу. Осложнения. Лечение в зависимости от стадии. Диспансерное наблюдение.
15	Поражение сердечно-сосудистой системы. Инфекционный эндокардит (ИЭ). Болезни перикарда	Инфекционный эндокардит. Этиология. Первичный и вторичный эндокардит. Клиника. Диагностика. Причины отсутствия роста флоры. Дифференциальный диагноз. Лечение. Показания к применению глюкокортикоидов. Перикардиты. Классификация. Клиника. Условия возникновения тампонады сердца. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Лечение. Показания к пункции полости перикарда. Прогноз. Невоспалительные поражения перикарда: паразитарные поражения, кисты, опухоли, инородные тела, ранения.
16	Поражение сердечно-сосудистой системы. Вегетативная дисфункция. Артериальная гипертония	Вегетативная дисфункция. Причины. Варианты. Возрастные особенности. Диагностика. Исследование вегетативного тонуса (таблицы, КИГ, КОП). Дифференциальный диагноз. Лечение. Диспансеризация. Артериальная гипертония. Классификация. Первичные и вторичные (нефрогенные, церебральные, сосудистые, эндокринные и др.) гипертонии. Этиология. Патогенез. Клиника. Диагностика. Лечение. Прогноз. Диспансерное наблюдение.
17	Поражение сердечно-сосудистой системы. Нарушения ритма сердца	Механизмы возникновения аритмий. Причины, разрешающие факторы. Аритмии с нарушением автоматизма синусового узла (тахи- и брадиаритмии. Аритмии с нарушением проведения импульса (синоатриальная и атриовентрикулярная блокады). Феномен ВольфаПаркинсона-Уайта. Аритмии с нарушением возбудимости (экстрасистолия, пароксизмальная тахикардия, мерцательная аритмия). Причины. Патогенез. Клиника. Диагностика. Данные ЭКГ, холтеровского мониторирования. Осложнения. Течение и исходы. Лечение с позиций доказательной медицины. Показания к назначению противоаритмических препаратов и электроимпульсной терапии. Диспансерное наблюдение. Профилактика.
18	Врожденные и наследственные за- болевания легких	Муковисцидоз. Распространенность. Тип наследования. Клинические формы. Диагностика (пилокарпиновая проба, ДНК-диагностика). Пренатальная диагностика.

	Стационардағы балалар ревматологиясы		
1	Ревматизмдік жіті қызба. Жүректің ревматизмдік ауруы	ҚР ревматизмдік аурулары бар балаларға медициналық жәрдем көрсетуді ұйымдастыру. Эпидемиологиясы. Этиологиясы. Патоморфологиясы. Патогенезі. Қазіргі жіктемесі. Клиникасы. Диагностикалау критерийлері. Емдеу принциптері. Профилактикасы. Оңалту мәселелері.	
2	Жүректің ревматизмдік ауруы	Жүректің ревматизмдік ақауларының патогенезі. Анатомиялық варианттары. Гемодинамика бұзылуы. Жүректің құрама және қосарласқан ақаулары. Клиникалық көріністері. Аспаптық зерттеу әдістерінің (ЭКГ, ЭХОКГ, рентгендиагностика) мәліметтері.	
3	Дәнекер тіндердің диффуздық аурулары. Жүйелі васкулиттер	Жүйелі қызылжегі. Этиопатогенезі. Клиникасы. ЖҚ диагностикалық критерийлері. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Емдеу, пульстерапия мен плазмаферез көрсетімдері. Дерматомиозит. Жіктемесі. Клиникалық көріністері. Диагностикалық критерийлері. Зерттеудің арнайы зәртханалық, электрофизиологиялық және морфологиялық әдістері. Саралау диагнозы. Емдеу. Болжамы. Жүйелі склеродермия. Патогенезі. Ошақты және жүйелі склеродермияның клиникасы. Диагностикалық критерийлері. Ағымы. Емдеу. Болжамы. Жүйелі васкулиттер (түйінді периартериит, аортоартериит, Вегенер гранулематозы, сілемейтерілік синдром, геморрагиялық васкулит). Клиникасы. Диагностикалық критерийлері. Емдеу. Болжамы.	
4	Жассөспірімдердегі ревматоидті артрит (ЖРА)	ЖРА. Патогенезі. Жіктемесі. Иммундық генетикасы. Клиникалық формасы. Көздің зақымдануы. Салдарлық амилоидоз. ЖРА диагностикалық критерийлері. Саралау диагнозы. Ағымы, асқынулары, нәтижелері. Жасөспірімдердегі ағымының ерекшелшіктері. Дәлелдемелі медицна тұрғысынан емдеу.	
5	Жассоспірімдердегі спондилоратрит	Этиологиясы. Патогенезі. Жіктемесі мен номенклатурасы. Клиникалық симптомдары. Саралау диагнозы. Емдеу принциптері.	
6	Жассөспірімдердегі идиопатиялық артрит	Этиологиясы. Патогенезі. Жіктемесі мен номенклатурасы. Клиникалық симптомдары. Жассөспірімдердегі идиопатиялық артриттің варианттары. Саралау диагнозы. Емдеу принциптері.	

7	Тұқым куалайтын кол- лагенопатиялар	Тұқым қуалайтын коллагенопатиялардың молекулярлы-генетикалық негізі. Клиника-морфологиялық сипаттамасы. Терминология мен жіктеменің мәселелері.
8	Эйлерс-Данлос синдромы	Клиникалық көріністері. Диагностиканың молекулярлы-генетикалық, биохимиялық, морфологиялық әдістері. Құрсақішілік диагностиканың мүмкіншіліктері. Болжамы. Оңалту.
9	Марфан синдромы	Клиникалық көріністері. Диагностиканың молекулярлы-генетикалық, биохимиялық, морфологиялық әдістері. Құрсақішілік диагностиканың мүмкіншіліктері. Болжамы. Оңалту.
10	Митральды қақпақшаның отбасылық пролапсы	Клиникалық көріністері. Диагностиканың молекулярлы-генетикалық, биохимиялық, морфологиялық әдістері. Құрсақішілік диагностиканың мүмкіншіліктері. Болжамы. Оңалту.
11	Туа біткен миопатиялар	Клиникалық көріністері. Диагностиканың молекулярлы-генетикалық, биохимиялық, морфологиялық әдістері. Құрсақішілік диагностиканың мүмкіншіліктері. Болжамы. Оңалту.
12	Жасөспірімдегі дерматомиозит	Клиникалық көріністері. Диагностиканың молекулярлы-генетикалық, биохимиялық, морфологиялық әдістері. Құрсақішілік диагностиканың мүмкіншіліктері. Болжамы. Оңалту.
	Барлығы: 360 сағат	
	Амбулат	гория-емханалық ревматология
1	Ревмотологиядағы негізгі симптомдар мен синдромдар	Буын синдромының сипаттамасы, буын синдромының көріністері және орналасқан жерін диагностикалау және саралау диагностикасын өткізу мәні. Ревматологиядағы буыннан тыс көріністерді диагностикалаудың мәні.
2	Бұлшықеттердің ауыр- сынуы (миалгия)	Диагностикалық ізденіс алгоритмі. Миозиттер. Инфекциялық, вирустық миозиттер. Диагностикалық ізденіс алгоритмі.
3	Бұлшықеттердің әлсіздігі	Бұлшықеттердің субъективті және объективті әлсіздігі. Бұлшықеттердің проксимальды, дистальды және жалпы әлсіздігі. Зерттеудің зертханалық (КФК, миоглобинурия), аспаптық (электромиография) және морфологиялық (қаңқадағы бұлшықеттер биоптаты)

		(септический гранулематоз). Врожденный сифилис. Врожденная цитомегаловирусная инфекция. Врожденная герпетическая вирусная инфекция. Врожденная краснуха. ВИЧ-инфекиця, СПИД. Особенности дозировки антибиотиков у новорожденных.
9	Заболевания кожи у новорожденных	Приобретенные заболевания кожи у новорожденных. Подкожный адипонекроз. Себорейный дерматит. Десквамативная эритродермия Лайнера-Муссу. Пеленочный дерматит. Врожденный ихтиоз. Склеродерма. Склерема.
10	Патология детей раннего возраста. Иммунодефицитные заболевания	Классификация. Клиника. Роль иммунологических методов в диагностике иммунодефицитных состояний. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Прогноз. Методы иммунокоррекции. Профилактика осложнений с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных.
11	Наследственные болезни обмена веществ	Аминоацидопатии (фенилкетонурия и др.). Эпидемиология. Нарушения обмена липидов (болезнь Нимана-Пика, Гоше). Нарушения обмена углеводов (галактоземия, фруктоземия, гликогенозы, мукополисахаридозы). Патогенез. Клиника. Диагностика. Биохимические исследования. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Лечение. Диетотерапия.
12	Синдром нарушен- ного кишечного всасывания	Муковисцидоз. Целиакия. Экссудативная энтеропатия. Дисахаридазная недостаточность. Причины. Патогенез. Клиника. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Лечение. Диетотерапия. Диспансерное наблюдение.
13	Гипертермический и судорожный синдромы у детей раннего возраста	Определение, причины, классификация. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Оказание первой врачебной помощи. Рекомендации ВОЗ.
14	Поражение сердечно-сосудистой системы. Неревматические кардиты. Кардиомиопатии. Сердечная недостаточность	Неревматические кардиты. Кардиомиопатии. Сердечная недостаточность. Классификация по Н.А.Белоконь. Клиника. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Показания к назначению стероидных и нестероидных противовоспалительных препаратов. Течение и исходы. Лечение. Диспансерное наблюдение. Кардиомиопатии (дилятационная, гипертрофическая, в т.ч. гипертрофический субаортальный стеноз, редкие формы). Клиника. Диагностика, показатели эхокардиографии. Лечение.

		V 77
		питания у доношенных детей. План ведения и наблюдения новорожденных основных групп риска. Выхаживание недоношенных новорожденных.
2	Асфиксия новорож- денного. Родовая травма	Асфиксия новорожденного. Оценка степени дыхательной недостаточности. Родовая травма. Повреждение мягких тканей. Родовая черепно-мозговая травма. Травматические повреждения спинного мозга и плечевого сплетения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Первичная реанимация новорожденных. Оказание неонатальной помощи в родзале. Оказание первой врачебной помощи. Рекомендации ВОЗ.
3	Судорожный син- дром	Определение, причины, классификация. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Оказание первой врачебной помощи. Рекомендации ВОЗ.
4	Гипоксически- ишемическая энце- фалопатия	Определение, причины, классификация. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Оказание первой врачебной помощи. Рекомендации ВОЗ.
5	Бронхо-легочная дисплазия	Диагностические критерии. Генетическая предрасположенность, последствия бронхо-легочной дисплазии. Лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины.
6	Желтухи новороженных	Классификация неонатальных желтух. Клинико- лабораторная диагностика желтух. Дифференциальная диагностика. Принципы подбора крови для ОЗПК с из- вестной групповой принадлежностью.
7	Пневмония у ново- рожденных	Начальные клинические признаки пневмоний у новорожденных. Дифференциальная диагностика пневмоний при различных вирусных респираторных инфекциях у новорожденных. Лечение, особенности дозировки антибиотиков у новорожденных. Профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины.
8	Внутриутробная инфекция у ново- рожденных	Общая характеристика инфекционной патологии. Внутриутробное инфицирование и факторы его развития. Внутриутробные инфекции и их формы. Врожденный токсоплазмоз. Внутриутробная микоплазменная инфекция. Хламидийная инфекция. Врожденный листериоз

		әдістері. Дәрілік, токсикалық және алкогольдық миопатиялар. Бұлшықет дистрофиялары. Эндокриндік миопатиялар. Неврогенді аурулар. Миастения. Рабдомиолиз. Диагностикалық ізденіс алгоритмі.
4	Буын синдромы	Рациональды диагностикалық ізденіс алгоритмі. Жеке буынның (олигоартропатиялар) және көптеген буынның (полиартропатиялар) зақымдануы. Дәнекер тіннің жүйелі ауруларының көрінісі ретіндегі артрит. Қызбамен бірге жүретін артриттер. «Артритогенді» инфекциялар.
5	Артралгия	Буын ауырсынуларының сипаттамасы. Диагностикалық ізденіс алгоритмі.
6	Арқаның ауырсынуы	Люмбалгия. Люмбоишалгия. Вертеброгенді ауырсынулар. Психогенді, жайылмалы және тұспалды ауырсынулар. Диагностикалық ізденіс алгоритмі.
7	Дәнекер тіннің диффуз- ды аурулары	Рациональды саралау диагностикалық ізденіс алгоритмі, жүргізу тәсілі, ересектер мен балаларда динамикасын бақылау. Жіктемесі. Жүктілерді, жасөспірімдерді, балалар мен егде жастағы емделушілерді қарап тексеру ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина ұстанымдары негізінде емдеу хаттамаларын қолдану. Созылмалы науқастарды үйрету. Еңбекке жарамсыздықты сараптау. Науқастарды медицина-әлеуметтік сараптау.
8	Іріңді артрит	Этиологиялық факторлары. Клиникалық сипаттамасы. Жүргізілетін шұғыл диагностикалық және емдеу іс-шаралары.
9	Остеопороз	Ілкі және салдарлық остеопороз. Қауіп-қатер факторлары. Клиникалық көріністері. Остеопороздық сынықтар, саралау диагнозы. Остеопороз диагностикасы, профилактикасы және емі бойынша жүргізілетін клиникалық ұсыныстар. Медицина-әлеуметтік сараптама. Глюкокортикостероидты остеопороз. Ерекшеліктері.
10	Буындардың дегенеративті және метаболизмдік ауру- лары	Жіктемесі. Ілкі және салдарлық остеоартроз. Диагностикалық ізденіс алгоритмі. Дәлелдемелі медицина ұстанымдары негізінде емдеу хаттамаларын қолдану. Созылмалы науқастарды үйрету. Еңбекке жарамсыздықты сараптау. Науқастарды медицина-әлеуметтік сараптау.

11	Остеоартроз	Патогенезі. Даму факторлары. Буын синдромдарының ерекшеліктері. Клиникалық зертханалық зерттеу. Рентгенологиялық кезеңдері. Емдеудің негізгі принциптері.
12	Буындар функциясының бұзылуы	Буындар функциясының бұзылыстарын анықтау әдістері. Себептері. Рентгенологиялық және ультрадыбыстық белгілері. Буын функциясының бұзылыстары кезіндегі жағдайлар ауырпалығын бақылау. Оңалту.
	Барлығы: 360 сағат	
	Амбулатория-	емханалық балалар ревматологиясы
1	Ревматизмдік жіті қызба	Рациональды саралау диагностикалық ізденіс алгоритмі, жүргізу тәсілі, балаларда динамикасын бақылау. Жіктемесі. Балалар мен жасөспірімдерді жүргізу ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина ұстанымдары негізінде емдеу хаттамаларын қолдану. Біріншілікті және екіншілікті профилактика.
2	Жүректің ревматизмдік аурулары (ЖРА)	Рациональды саралау диагностикалық ізденіс алгоритмі, жүргізу тәсілі, балаларда динамикасын бақылау. Жіктемесі. Балалар мен жасөспірімдерді жүргізу ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина ұстанымдары негізінде емдеу хаттамаларын қолдану. Созылмалы науқастарды үйрету. Оңалту.
3	Жүректің ревматизмдік ақаулары	Жүрек ақаулары кезіндегі гемодинамика бұзылыстарының патогенезі. Рациональды саралау диагностикалық ізденіс алгоритмі, жүргізу тәсілі, балалар мен жасөспірімдердегі динамикасын бақылау. Ағымы, асқынулары, нәтижелері. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу. Диспансеризация. Оңалту. Медицина-әлеуметтік сараптама.
4	Жасөспірімдердегі ревматоидты артрит (ЖРА)	Рациональды саралау диагностикалық ізденіс алгоритмі, жүргізу тәсілі, балалар мен жасөспірімдердегі динамикасын бақылау. ЖРА диагностикалық критерийлері. Ағымы, асқынулары, нәтижелері. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу. Диспансеризация. Оңалту. Медицина-әлеуметтік сараптама.
5	Жасөспірімдердегі спондилоратрит	Рациональды саралау диагностикалық ізденіс алгоритмі, жүргізу тәсілі, балалар мен жасөспірімдердегі динамикасын бақылау. Ағымы, асқынулары,

21	Поражения гипоталямо-гипофизарной системы. Заболевания надпочечников. Болезни паращитовидных желез	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
22	Анемии	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
23	Лейкозы	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
24	Тромбоцитопении. Наследственно- обусловленные за- болевания крови	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
25	ВИЧ-инфекция	Распространение и проблемы ВИЧ-инфекции. Эпидемиология, клиническая классификация. Оппортунистические инфекции при ВИЧ-инфекции, клиническая характеристика. СПИД-ассоциированные опухоли. Диагностика ВИЧ-инфекции. Современная терапевтическая тактика с позиций доказательной медицины. Диспансерное наблюдение.
		Детские болезни
1	Введение в неонаталогию	Национальная стратегия, направленная на улучшение перинатального и неонатального ухода. Программы ВОЗ в перинатологии. Физическое развитие и зрелость новорожденных. Анатомо-физиологические особенности новорожденных. Пограничные состояния новорожденных. Гестационный возраст. Первичный туалет новорожденных. Уход за новорожденными в палатах новорожденных. Группы здоровья новорожденных. Виды вскармливания новорожденных. Формулы расчета

14	Неспецифический язвенный колит	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
15	Инфекции мочевых путей	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
16	Нефриты	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
17	Почечная недостаточность	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
18	Мочекаменная болезнь	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
19	Сахарный диабет	Диагностика, клинические проявления. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности. Особенности ведения на фоне СД.
20	Заболевания щитовидной железы	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.

		нэтижелері. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу. Диспансеризация. Оңалту. Медицина-әлеуметтік сараптама.
6	Жасөспірімдердегі идиопатиялық артрит	Рациональды саралау диагностикалық ізденіс алгоритмі, жүргізу тәсілі, балалар мен жасөспірімдердегі динамикасын бақылау. Жасөспірімдердегі идиопатиялық артриттің варианттары. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу. Диспансеризация. Оңалту. Медицина-әлеуметтік сараптама.
	Барлығы: 360 сағат	

3.3 Резиденттердің өзіндік жұмысы (РӨЖ) жоспарының үлгісі

№	РӨЖ мазмұны
	Ішкі аурулар
1	Палаталардағы науқастарды курациялау.
2	Медициналық құжаттамаларды жүргізу.
3	Аяқта артериялық қысымды өлшеу және тамырлар соғысын анықтау.
4	ЭКГ түсіру және оның мағынасын ашу.
5	ЭХОКГ түсіндіру.
6	Спирометрия нәтижелерін түсіндіру.
7	Пикфлоуметрияны өткізу және нәтижелерін тексеру.
8	Құрсақ қуысына пункция жасау.
9	Превралдық қуысқа пункция жасау.
10	Қан тобын, резус-факторды, донор мен реципиент қандарының сәйкестілік сынағын анықтау.
11	Иньекцияның барлық түрін жасау.
12	Қуықты катетерлеу.
13	Тазарту және сифон клизмаларын қою.
14	Қалқаншабезді пальпациялау.
15	Сүтбезді пальпациялау.
16	Тәуліктік, апталық рациондағы тамақтың калориясын, биологиялық құндылығын, өнімдер мен дайын тамақтардың оргонолептикалық сапасын анықтау.
17	Артериялық қысымды өлшеу және тамырлар соғысын анықтау.

18	Клиникалық және патология-анатомиялық конференцияларда баяндамалар, презентациялар дайындау.
19	Басқа бөлімшелердің консилиумдері мен консультацияларына қатысу.
20	Бөлімшелерде кезекшілік ету.
21	Қабылдау бөлімшелерінде кезекшілік ету.
22	Кітапханалар мен интернетте жұмыс істеу.
23	Резидентура тыңдарманының портфолиосын қалыптастыру.
	Балалар аурулары
1	Палатадағы науқастарды курациялау.
2	Медициналық құжаттамаларды жүргізу.
3	ЭХОКГ түсіндіру.
4	Спирометрия нәтижелерін түсіндіру.
5	Пикфлоуметрияны өткізу және оның нәтижелерін түсіндіру.
6	Қан тобын, резус-факторды, донор мен реципиент қандарының сәйкестілік сынағын анықтау.
7	Иньекцияның барлық түрін жасау.
8	Қуықты катетерлеу.
9	Тазарту және сифон клизмаларын жасау.
10	Балаларда тамақтандыруды есептеу.
11	Артериялық қысымды өлшеу және тамырлар соғысын анықтау.
12	Клиникалық және патология-анатомиялық конференцияларда баяндамалар, презентациялар дайындау.
13	Басқа бөлімшелердің консилиумдері мен консультацияларына қатысу.
14	Бөлімшелерде кезекшілік ету.
15	Қабылдау бөлімшелерінде кезекшілік ету.
16	Кітапханалар мен интернетте жұмыс істеу.
17	Резидентура тыңдарманының портфолиосын қалыптастыру.
	Барлығы: 198 сағат
	Стационардағы ревматология, балалар ревматологиясы
1	Бөлімшедегі науқастарды курациялау.
2	Медициналық құжаттамаларды жүргізу.
3	Аяқта артериялық қысымды өлшеу және тамырлар соғысын анықтау.
4	ЭКГ түсіру және оның мағынасын ашу.
5	Артроскопияны өткізу.

		Диагностика, дифференциальная диагностика БА. Кли-
7	Бронхиальная астма (БА)	нические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Школы для больных. Техника пикфлоуметрии, проба с бронхолитиками. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
8	Гастроэзофагеальная рефлюксная болезнь (ГЭРБ)	Диагностика, клинические проявления ГЭРБ. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
9	Неязвенные желу- дочные и кишечные диспепсии	Диагностика, дифференциальная диагностика диспеп- сий. Клинические проявления. Возрастные особенно- сти. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Дис- пансеризация хронических больных. Экспертиза трудо- способности.
10	Язвенная болезнь (ЯБ)	Диагностика, дифференциальная диагностика ЯБ. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
11	Болезни желчного пузыря и желчевыводящих путей	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
12	Болезни поджелу- дочной железы	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
13	Гепатиты и циррозы	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.

3.2 Примерный тематический план семинаров и практических занятий

№	Тема	Содержание	
	Внутренние болезни		
1	Острый коронарный синдром (ОКС)	Диагностика, дифференциальная диагностика ОКС. Клинические проявления ишемической болезни сердца (ИБС). Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Школы для больных. Амбулаторное длительное мониторирование по Холтеру. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.	
2	Артериальные ги- пертензии (АГ)	Диагностика, дифференциальная диагностика АГ. Симптоматические АГ. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Школы для больных. Амбулаторное длительное мониторирование по Холтеру. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.	
3	Инфекционный эндокардит (ИЭ)	Диагностика, дифференциальная диагностика ИЭ. Клинические проявления. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций до- казательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.	
4	Миокардиты. Кар- диомиопатии	Диагностика, дифференциальная диагностика мио- кардитов, кардиомиопатий. Клинические проявления. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Дис- пансеризация хронических больных. Экспертиза трудо- способности.	
5	Пневмонии	Диагностика, дифференциальная диагностика пневмоний. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.	
6	Хроническая обструктивная болезнь легких (ХОБЛ)	Диагностика, дифференциальная диагностика ХОБЛ. Клинические проявления. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реа- билитация с позиций доказательной медицины. Школы для больных. Техника спирографиии, проба с бронхоли- тиками. Диспансеризация хронических больных. Экс- пертиза трудоспособности.	

6	Денситометрияны өткізу.
7	ЭХОКГ түсіндіру.
8	Сүйектер, буындар, омыртқалар рентгенограммасын талқылау.
9	Буын сарысуының қанның биохимиялық анализдерін түсіндіру.
10	Қаңқа бұлшықеттерінің биоптатын зерттеу.
11	Бөлімшелерде кезекшілік ету.
12	Клиникалық, патология-анатомиялық конференцияларды өткізуге қатысу.
13	Физиотерапия, ЕДШ бөлімшелерінде жұмыс істеу.
14	Кітапханалар мен интернетте жұмыс істеу.
15	Резидентура тыңдарманының портфолиосын қалыптастыру.
	Барлығы: 396 сағат
	Амбулатория-емханалық ревматология, балалар ревматологиясы
1	Арнайы мамандардың кабинеттерінде жұмыс істеу.
2	Еңбекке уақытша және тұрақты жарамсыздықты сараптау бойынша ДКК кабинетінде жұмыс істеу.
3	Күндізгі стационарда жұмыс істеу.
4	Стационарды үйге ұйымдастыру.
5	Пикфлоуметрияны өткізу және нәтижелерін түсіндіру.
6	Амбулаториялық қабылдауда болған науқастарға консультация жүргізу.
7	Үйіне шақырған науқастарға қызмет ету.
8	Медициналық құжаттамаларды жүргізу.
9	Клиникалық конференцияларға баяндамалар, презентациялар дайындау.
10	Тірек-қимыл аппараты зақымданған науқастарды оқыту.
11	Саламатты өмір салтын қалыптастыру қағидаттары бойынша жұмыс істеу.
12	Учаскедегі әлеуметтік-жағдайы төмен контингенттермен жұмыс істеу.
13	Кітапханалар мен интернетте жұмыс істеу.
14	Резидентура тыңдарманының портфолиосын қалыптастыру.
	Барлығы: 396 сағат

4 Бейіндеуші шектес пәндердің тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны

4.1 Дәрістердің тақырыптық жоспарының үлгісі

№	Тақырыбы		
	Ревматологиядағы клиникалық зертханалық диагностика		
1	Балалар мен ересектердегі ревматологиялдық ауруларды диагностикалаудағы зерттеудің клиника-зертханалық әдістердің мәні.		
	Барлығы: 6 сағат		
	Ревматологиядағы сәулелік диагностика		
1	Ревматологиядағы зерттеудің визуальдық әдістерінің мәні.		
2	Ревматологиядағы визуальдық диагностиканың әдістерін ұтымды талғау. Балалардағы визуальдық диагностиканың ерекшеліктері.		
	Барлығы: 6 сағат		
	Ревматологиядағы функциональдық диагностика		
1	Ревматологиядағы функциональдық диагностика әдістерінің мәні.		
2	Ревматологиядағы функциональдық диагностиканың әдістерін ұтымды талғау.		
3	Тірек-қимыл жүйесінің функциональдық жағдайын бағалау.		
	Барлығы: 10 сағат		
	Ревматологиядағы клиникалық фармакология		
1	Дәлелдемелі медицина тұрғысынан қарағандағы клиникалық фармакологияның өзекті мәселелері.		
2	Ревматологиядағы рациональды фармакотерпияның негізі.		
	Барлығы: 6 сағат		
	Ревматологиядағы нутрициология		
1	Қазақстанда емдік тамақтандыру қызметін ұйымдастыру.		
2	Ревматологиялық аурулар кезіндегі емдік тамақтандыру принциптерінің негізі.		
	Барлығы: 4 сағат		
Ревматологиядағы патоморфология			
1	Ревматизмдік аурулардың клиникалық патоморфологиясының жалпы мәселелері.		
2	Ревматологиядағы морфологиялық зерттеудің негізгі әдістері.		
	Барлығы: 4 сағат		

	Детская ревматология в стационаре		
1	Возрастные аспекты ревматологических заболеваний.		
2	Генетические аспекты в ревматологии.		
3	Особенности течения ревматических заболеваний в детском возрасте.		
4	Выбор и проведение диагностических исследований для выявления ревматических заболеваний в детском возрасте.		
5	Принципы лечения ревматических заболеваний у детей.		
	Всего: 36 часов		
	Ревматология амбулаторно- поликлиническая		
1	Организация и структура ревматологической помощи населению в Республике Казахстан.		
2	Анализ деятельности ревматологической службы, учетно-отчетная документация. Экономические аспекты ревматологии.		
3	Принципы ранней диагностики в ревматологии.		
4	Неотложная помощь ревматологическим больным на догоспитальном этапе.		
5	Реабилитация и вопросы трудоспособности в ревматологии.		
6	Диспансеризация в ревматологии. Курортология в ревматологии.		
	Всего: 36 часов		
	Детская амбулаторно-поликлиническая ревматология		
1	Организация медицинской помощи детям с ревматическими болезнями в Республике Казахстан.		
2	Возрастные особенности опорно-двигательного аппарата, соединительнотканной системы.		
3	Особенности диагностики ревматических заболеваний в детском возрасте.		
4	Основы физиотерапии и ЛФК в ревматологии.		
5	Диспансеризация детского населения. Диспансерный метод в работе ревматолога.		
6	Организация оздоровительной работы с часто болеющими детьми.		
	Всего: 36 часов		

Общее кол-во часов	396	36	360	198
Патоморфология в ревматологии	36	4	32	18
Нутрициология в ревматологии	36	4	32	18

3 Примерный тематический план и содержание профилирующих дисциплин

3.1 Примерный тематический план лекций

No	Тема				
	Внутренние болезни				
1	Актуальные проблемы кардиологии.				
2	Актуальные проблемы гастроэнтерологии.				
3	Актуальные проблемы пульмонологии.				
4	Актуальные проблемы эндокринологии.				
5	Актуальные проблемы нефрологии.				
6	Актуальные проблемы гематологии.				
7	Актуальные проблемы аллергологии и иммунологии.				
	Детские болезни				
1	Организация лечебно-профилактической помощи детям в РК.				
2	Перинатальная детская и младенческая смертность.				
3	Доказательная медицина в педиатрии.				
4	Актуальные проблемы неонаталогии.				
5	Актуальные проблемы патологии детей раннего возраста.				
6	Актуальные проблемы патологии детей старшего возраста.				
	Итого по внутренним и детским болезням: 36 часов				
	Ревматология в стационаре				
1	Эпидемиология ревматических заболеваний.				
2	Номенклатура и классификация ревматических заболеваний.				
3	Методы обследования ревматологических больных.				
4	Дифференциальная диагностика заболеваний суставов.				
5	Клиническая иммунология и иммунопатология ревматических заболеваний.				
6	Основные принципы лечения ревматических болезней.				
	Всего: 36 часов				

4.2 Семинарлар мен практикалық сабақтардың тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны

№	Тақырыбы Мазмұны			
	Ревматологияда	ғы клиникалық зертханалық диагностика		
1	Зертханалық диагностиканың негізгі принциптері	Сезімталдылықты, спецификалығын, әдістердің мүмкін болатын вариацияларын ескере отырып жүргізілетін қазіргі зертханалық зерттеу көрсетімдері мен қарсы көрсетімдерін анықтау. Науқастарға жүргізілетін зертханалық зерттеу жоспарыларын құру. Зертханалық тексеру нәтижелерін клиникалық тұрғыдан түсіндіру. Жалған нәтижелердің мүмкін болатын себептерін, қателіктерін, оның ішінде фармакотерапиямен, науқастарды зерттеуге дұрыс дайындамауға байланысты талдау жүргізу. Зертханалық зерттеу стандартизациясының мәселелері. Клиника мен зертхананың өзара әрекеттері кезіндегі қазіргі аспектілер. Қазіргі зертханалық технологиялар (ИФА, ағымды цитометрия, молекулярлы—биологиялық әдістер және т.б.). Клиникалық практикадағы аспапсыз экспресс-диагностиканың қазіргі мүмкіншіліктері. Зертханалық медицинадағы мәліметтерді компъютерде өңдеуді қолдану. Зертханалық диагностиканың клиникалық медицинамен өзара іс-әрекеті, ғылыми ізденістердің рөлі.		
2	Клиникалық зертхана	Клиникалық зертхана, жабдықтауға, штаттарға және жұмыс режіміне қойылатын талаптар. Жалпы клиникалық зертханалық зерттеу: лейкоцитарлы формуланы және ЭТЖ қоса есептегендегі қанның клиникалық анализі. Ревматологиялық аурулар диагностикасындағы өзгерістердің клиникалық мәні.		
3	Биохимиялық зерт- хана	Биохимиялық зертхана, штаттарға және жұмыс режіміне қойылатын талаптар. Биохимиялық зерттеулер: глюкоза, билирубин және фракциялары, липидті профиль, несепнәр, креатинин, несеп қышқылы, ферменттер, микроэлементтер және т.б., онкомаркерлер. Ревматологиялық аурулар диагностикасындағы өзгерістердің клиникалық мәні.		

4	Коагулогиялық зерт- хана	Коагулогиялық зертхана, штаттарға және жұмыс режіміне қойылатын талаптар. Қан ұюының сыртқы және ішкі жолдарының факторларын бағалаудың зертханалық әдістері (АЖТУ, ПТУ/ҚҚҚ, микст-тестісі). Қан ұюының жеке факторларының тапшылығын (гемофилия диагностикасы) зертханалық диагностикалау принциптері. Қан ұю жүйесінің соңғы сатыларын (тромбиндық уақытр, фибриноген) сипаттайтын негізгі зертханалық тесті. Біріншілікті антикоагулянт жүйесінің негізгі компоненттері. С протеин жүйесіндегі бұзылыстардың зертханалық скринингі, антитромбина 3 белсенділігін анықтау. Фибринолитикалық (плазминдік) жүйе. Зерттеудің қазіргі зертханалық әдістері. Қантамыр-тромбоцитарлы гемостаздың активтену маркерлері. ЖТҚҰ-синдромын диагностикалау алгоритмінің жалпы құрылымы.				
5	Иммунологиялық зертхана	Иммунологиялық зертхана, штаттарға және жұмыс режіміне қойылатын талаптар. Иммундық тапшылық жағдайын, аллергиялық және аутоиммундық ауруларды зертханалық диагностикалау принциптері. Спецификалық диагностика. Динамикадағы иммунологиялық статусты бақылау.				
	Барлығы: 66 сағат					
	Ревмато	ологиядағы сәулелік диагностика				
1	Буындарды рентгенологиялық зерттеу	Ревматизмдік аурулар кезінде сүйек-буын жүйесіндегі өзгерістердің негізгі рентгенологиялық симптомдары. Остеопороз, буын саңылауларының тарылуы, субхондральды кисталар, буындар эрозиясы, остеофиттер. Рентгенологиялық өзгерістердің диагностикалық мәні. Рентгендік компьютерлік томография. Магнитрезонансты томография.				
2	Буындарды ультрады- бысты зерттеу	Буындарды ультрадыбысты зерттеудің әдістемесі, ревматизмдік ауруларды ерте анықтаудағы ультрадыбыстық көріністердің мәні, буын ішіне жасалынатын әрекеттер кезінде патологиялық процесстердің динамикасын бақылау.				
	Барлығы: 66 сағат					
	Ревматологи	иядағы функциональдық диагностика				
1	Буындардың функциональдық жағдайларын бағалау	Буынның функцияларын субъективті және объективті бағалау. Буын функциялары бұзылыстарының сатылары. Клиникалық мәні.				

2 Распределение часов дисциплины

Профилирующие дисциплины

		Аудиторные часы		
Дисциплина	всего	лекции	практические занятия	CPP
Внутренние болезни/ Детские болезни*	396* 216/180	36* 20/16	360* 196/164	198* 108/90
Ревматология в стационаре	396	36	360	198
Детская ревматология в стационаре	396	36	360	198
Ревматология амбулаторно- поликлиническая	396	36	360	198
Детская ревматология амбулаторно- поликлиническая	396	36	360	198
Общее кол-во часов	1980	180	1800	990

Примечание:

* - предмет «Детские болезни» изучают резиденты с предшествующим уровнем образования или стажем работы по специальности терапии; предмет «Внутренние болезни» изучают стажеры с предшествующим уровнем образования или стажем работы по специальности педиатрии.

Резиденты с предшествующим уровнем образования или стажем работы по специальности общая врачебная практика изучают обе дисциплины соответственно 6 и 5 недель.

Профилирующие смежные дисциплины

	Аудиторные часы			
Дисциплина	всего	лекции	практические занятия	CPP
Клиническая лабораторная диагностика в ревматологии	72	6	66	36
Лучевая диагностика в ревматологии	72	6	66	36
Функциональная диагностика в рев- матологии	108	10	98	54
Клиническая фармакология в ревматологии	72	6	66	36

- интерпретировать результаты иммунологических (классы иммуноглобулинов, интерлейкины, маркеры аутоиммунного воспаления) и генетических (маркеров HLA, DR и др.) исследований;
- обосновать диагноз, назначать необходимое лечения и проводить диспансерное наблюдение взрослых и детей различного возраста с ревматологическими заболеваниями;
- рационально назначать взрослым и детям различного возраста лекарственные средства, применяемые в ревматологии: базисные (цитостатические, глюкокортикостероиды, аминохинолиновые производные, химерные моноклональные антитела к ФНО-b инфликсимаб и другие), антибактериальные, антикоагулянты, антиагреганты;
- определять у взрослых и детей показания для экстренной и плановой госпитализации;

владеть навыками:

- проведения и анализа ЭКГ по стандартным и дополнительным отведениям;
- интерпретации результатов ЭхоКГ, контрастной ЭхоКГ;
- интерпретации результатов суточного мониторирования ЭКГ по Холтеру;
- проведения пункции суставов с диагностической и лечебной целью (эвакуацию, введение лекарственных препаратов);
- интерпретации результатов ультразвуковой доплерографии (УЗДГ) периферических сосудов;
- оценки состояния периферических сосудов;
- проведения и интерпретации нагрузочных электрокардиографических проб: тредмилтест; стресс-тест;
- физикального исследования функции суставов, проведения тестов, интерпретации функциональных индексов;
- проведения УЗИ суставов, интерпретации результатов;
- проведения пункции и катетеризации центральных вен, правых отделов сердца;
- проведения трансторакальной эхокардиоскопия с допплер-исследованием;
- проведения реанимационных мероприятий: искусственное дыхание «рот в рот» и «рот в нос», закрытый массаж сердца;
- проведения и интерпретации нагрузочных лекарственных проб (с дипиридамолом, изадрином, добутамином, адреналином, эфедрином) под контролем ЭКГ, ЭХОКГ, вентрикулографии и сцинтиграфии;
- проведения и интерпретации вагусных и лекарственных проб;
- проведения пункции плевральной полости;
- проведения пункции брюшной полости (парацентез);
- проведения пункции перикарда;
- определения группы крови, резус-фактора, пробы на совместимость крови донора и реципиента;
- проведения медицинских манипуляции: все виды инъекций.

2	Ағзалар мен жүйелердің функциональдық жағдайларын бағалау	Жүйелер зақымдануын ерте анықтау. Кардиология- дағы, гастроэнтерологиядағы, нефрологиядағы, пуль- моно-логиядағы диагностиканың функциональдық әдістері. Клиникалық мәні.			
3	Ревматологиядағы функциональдық диагностиканың жаңа әдістері	Видеотіркеу. Динамикалық зерттеу үшін арнайы қабылдағыштарды қолданумен бірге жүргізілетін аппаратты-бағдарламалы диагностика, сонымен қатар стабилометриялық зерттеу (статика).			
	Барлығы: 98 сағат				
	Ревматолог	гиядағы клиникалық фармакология			
1	Негізгі қабынуға қарсы қолданылатын препараттар	Негізгі препараттар. Көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері. Фармакотерапияның асқынулары мен жанама әсерлері.			
2	Қабынуға қарсы стероидты емес препараттар (ҚҚСЕП)	Негізгі препараттар. Көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері. Фармакотерапияның асқынулары мен жанама әсерлері. ҚҚСЕП – гастропатиялар.			
3	Ревматологиядағы глюкокортикоидтар	Қолдану көрсетімдері. Фармакотерапияның асқынулары мен жанама әсерлері. Глюкокортикоидты остеопороз.			
	Барлығы: 66 сағат				
Ревматологиядағы нутрициология					
1	Нутрициоло- гия ұғымы және терминдері	Нутрициология ұғымы және терминдері. Тамақтандыру, тағам, азықтар, тағамның негізгі, эссенциальдық және ауыстыруға болатын компоненттері туралы жалпы мәліметтер. Әртүрлі топтағы халықты нутриентті қамтамасыз ету. Азық-түлікті профилактика және емдеу мақсатында қолдану. Макронутриенттер. Микронутриенттер. Тамақтандырудың классикалық және альтернативті теориялары. Тамақтандырудың ғылыми концепциялары.			
2	Жалпы нутрициоло- гия	Ақуыздар және ақуыздардың алмасуы. Ақуыздардың организмдегі атқаратын рөлі. Ақуыздардың организмге қажеттілігі. Алмаспайтын амин қышқылдары. Алмасатын амин қышқылдары. Майлардың құрамы және энергиялық құндылығы. Майларды пайдалану ерекшеліктері. Көмірсулар, жіктемесі. Азық-түліктегі және адам организмдегі көмірсулар. Су. Тамақтанудағы судың мәні. Суды пайдалану. Басқа макронутриенттер. Дәрумендер, дәрументектес заттар, олардың			

		жіктемесі. Минеральды заттар және биоэлементтер. Биоэлементтер-органогендер. Нақты тамақтандырудың гигиеналық жағынан бақылау әдістері. Тамақтану рационын құру ережелері. Тағамдағы биологиялық белсенді заттектер (ББЗ). ББЗ азық-түліктен және дәрілерден айырмашылығы. Жіктемесі және нақты тамақтандырумен байланысы. Тамақтану сипатына байланысты денсаулық ахуалын бақылау сызбанұсқасы. Жасқа байланысты тамақтанудың тәуліктік рационын құру ерекшеліктері. Негізгі емдәмнің сипаттамасы, оның құрамына қойылатын талаптар. Артық тамақтану. Семіздік. Холестерин мәселесі.
3	Ревматизмдік аурулар кезіндегі. Нутрицио- логияның негізі	Ревматизмдік аурулар кезіндегі емдік тамақтандыру мақсаты. Негізгі ревматизмдік аурулар кезіндегі тамақтандыру принциптері.
4	Ревматизмдік ауру- лардың жүрек-қанта- мырлар жағынан болатын асқынулары кезіндегі дұрыс тамақтану	Жүрек ақаулары кезінде қолданылатын емдік тамақтандыру, тәулігіне 800 мл-ге дейін сұйықтықпен шектелетін № 10 емдәм. жүректің функциясының созылмалы жеткіліксіздігі кезінде су-тұз режімін сақтау.
5	Ревматизмдік аурулардың әсерінен болатын асқазан-ішек жолдары аурула- ры кезіндегі дұрыс тамақтану	Асқазан-ішек жолдарының аурулары кезіндегі емдік тамақтандыру мақсаты. Процесстің созылмалы ағымы кезінде толық құнды тамақтандыру және компенсацияны сақтау. Асқазан секрециясын қоздыратын және сілемейлі қабығын тітіркендіретін заттарды шектейтін емдәм. Көмірсулар, жартылай май және ақуыздар есебінен құралған энергиялық құндылығы төмен емдәм. Оларды қолдану көрсетімдері. Көмірсулар және қалыпты құрамды май мен ақуыздар есебінен құралған энергиялық құндылығы төмен емдәм. Оларды қолдану көрсетімдері. Бауырдың, өт жолдарының және ұйқыбездің зақымданулары кезінде қолданылатын емдік тамақтандыру, олардың тиімділігін бақылау әдістері.
6	Ревматизмдік аурулардың әсерінен болатын бүйрек пен зәр шығару жүйесінің аурулары кезіндегі дұрыс тамақтану	Бүйрек пен зәр шығару жүйесінің аурулары кезіндегі емдік тамақтандыру мақсаты. Емдәм құрамында калийге бай азық-түліктің (пісірілген картоп, қара өрік, мейіз, кептірілген өрік және т.б.) санын көбейту. Көмірсулы жеңілдетілген күндер тағайындау (қант, алма, картоп, күріш-компот, қарбыз, жидек және т.б.).

Конечные результаты обучения

Резидент должен

знать:

- строение, функции, метаболизм соединительной ткани, анатомию, функцию сустава;
- этиологию, патогенез, патоморфологию, классификацию, клинику, диагностику, дифференциальную диагностику, лечение и диспансеризацию ревматических и неревматических заболеваний;
- клинические и функциональные методы исследования, используемые в диагностике основных заболеваний костно-суставной системы (морфологическое исследование биоптатов синовиальной оболочки кожи, мышц, почки и другие, коагулограмма, рентгенография суставов и позвоночника, проба Кумбса, функциональные пробы почек);
- специальные методы исследования, используемые в ревматологической практике (оценка функциональных индексов, УЗИ суставов, тепловидение, сцинтиграфия суставов и органов, артроскопия и т.д.);
- визуализирующие исследования, используемые в ревматологической практике, рентгенографическое исследование суставов, радиоизотопное сканирование костной ткани с технецием, компьютерную томографию, магнитно-резонансное исследование;
- принципы лечения больных с ревматологической патологией, показания к плазмоферезу, гемосорбции, пункции суставов, немедикаментозные методы, применяемые в ревматологической практике;
- принципы диетотерапии ревматологических больных, в том числе больных детского возраста;
- принципы и правила оформления инвалидности лицам с ревматологической патологией;

уметь:

- выявлять основные симптомы и синдромы во взрослой и детской ревматологической практике и проводить дифференциальную диагностику при синдромах: Рейно, кожном синдроме, суставном, лихорадке неясного генеза;
- интерпретировать результаты морфологического исследования биоптатов синовиальной оболочки, кожи, почки и других органов;
- интерпретировать результаты рентгенографии органов грудной клетки, суставов и позвоночника, специальных методов исследования, ЭКГ, ЭХОКГ, допплер-эхокардиографии; холтеровского мониторирования ЭКГ, АД; ЭКГ высокого разрешения; кардиоинтервалографии; чреспищеводной электрокардиографии; чреспищеводной кардиостимуляции; артроскопии; показатели исследования гемодинамики;

1 Пояснительная записка

Введение

Усиление внимания к ревматологии за последние годы связано со значительной распространенностью ревматических болезней среди населения, хроническим характером течения большинства из них, высокой частотой развития временной и стойкой нетрудоспособности уже в первые годы болезни, определяющей большую социальную роль этой патологии. Особое значение приобрели ранняя диагностика и своевременное лечение ревматических болезней, существенно изменившие прогноз жизни и трудоспособности. В последние годы отмечены крупные достижения в области теоретической и практической ревматологии. Описаны новые заболевания, получены фундаментальные данные по этиологии и патогенезу некоторых болезней, разработаны современные методы диагностики. Эти достижения создали реальную базу для раннего выявления и своевременного адекватного лечения многих больных с применением широкого арсенала лечебных мероприятий, включающих медикаментозное и хирургическое лечение, а также методы реабилитации больных. Наряду с этим заложены основы вторичной профилактики обострений ревматических болезней и начата разработка первичной профилактики. Между тем знания практических врачей в области ревматологии недостаточны. Это объясняется неполными сведениями о ревматических болезнях, получаемыми студентами медицинских вузов, полиморфностью ранних проявлений отдельных нозологических форм, трудностью диагностики ревматических заболеваний в дебюте, что требует подготовки квалифицированных специалистов. Отмеченный за последние годы рост обращаемости к терапевтам по поводу ревматических заболеваний подтверждает актуальность подготовки квалифицированных кадров.

Цель дисциплины: подготовка специалиста, способного оказать специализированную ревматологическую помощь больному в соответствии с современными принципами доказательной медицины.

Задачи дисциплины:

- закрепить навыки основных медицинских лечебно-диагностических и профилактических вмешательств для оказания квалифицированной врачебной медицинской помощи населению при ревматологических заболеваниях;
- научить принимать профессиональные решения на основе принципов доказательной медицины;
- привить соответствующие коммуникативные навыки при общении с населением, взаимодействии с коллегами, сотрудниками социальных служб;
- привить потребность к непрерывному профессиональному обучению и совершенствованию своих знаний и навыков на протяжении всей профессиональной деятельности.

	Ревматологиядағы патоморфология				
1	Ревматизм кезіндегі патоморфологиялық өзгерістер	Ревматизм кезіндегі дәнекер тіннің дезорганизациясы - негізгі сатылары. Ревматизмдік (ашофф-талалаевтік) гранулема. Ревматизм кезінде буындардағы және синовиальды қабықтағы гиперергиялық реакциялар. Ревматизмдік процесстердің клиникалық белсенділігімен бірге жүретін патоморфологиялық өзгерістерді түзету.			
2	Ревматоидты артрит кезіндегі патоморфологиялық өзгерістер	Ревматоидты артрит кезінде буындардағы патоморфологиялық өзгерістердің сатылары. Синовит. Синновиальды қабықтың пролиферациясы, паннус. Узурдың сипаттамасы. Буын аймағындағы және басқа ағзалардың дәнекер тіндеріндегі ревматоидты түйіндер. Гистологиялық көрінісі. Буындар деформациясы.			
3	Дәнекер тіннің жүйелі аурулары кезіндегі патоморфологиялық өзгерістер	Дәнекер тіндегі патоморфологиялық өзгерістер. Ағзалар мен тіндерге тін патоморфологиялық өзгерістер. Процесстерді клиникалық көріністері мен белсенділіктері бойынша түзету.			
4	Жүйелі васку- лит кезіндегі патоморфологиялық өзгерістер	Жүйелі васкулит кезіндегі патоморфологиялық өзгерістер. Кейбір васкулиттерге тән патоморфологиялық өзгерістер. Процесстерді клиникалық көріністері мен белсенділіктері бойынша түзету.			
	Барлығы: 32 сағат				

4.3 Бейіндеуші шектес пәндер бойынша резиденттің өзіндік жұмысы жоспарының (РӨЖ) үлгісі

№	РӨЖ мазмұны			
	Ревматологиядағы клиникалық зертханалық диагностика			
1	Қан топтарын, резус-факторды, донор мен реципиент қандарының сәйкестілік сынамасын анықтау.			
2	Зерттеуге қан алу.			
3	Зертханалық зерттеу нәтижелерін түсіндіру.			
	Барлығы: 36 сағат			
	Ревматологиядағы сәулелік диагностика			
1	Сүйектер мен буындардың рентгенограммасын сипаттау.			

2	Денситометрияны өткізу және нәтижелерін сипаттау.			
	Барлығы: 36 сағат			
	Ревматологиядағы функциональдық диагностика			
1	Жүрек қызметіне функциональдық зерттеу өткізу.			
2	Буын функциясының жағдайын бағалау.			
	Барлығы: 54 сағат			
	Ревматологиядағы клиникалық фармакология			
1	Нозологиялары бойынша дәрілік формулярларды құрастыру.			
2	П-тізімін құрастыру.			
3	Дәрілік іс-әрекеттерге жүргізілетін клиникалық аудит.			
4	Дәрілік заттардың сәйкестілігі бойынша кесте құрастыру.			
	Барлығы: 36 сағат			
	Ревматологиядағы нутрициология			
1	Асүй жұмысына бақылау жүргізу.			
2	Азық-түлік пен дайын тағам сапасының түйсіктелу қасиеттерге қатыстылығын анықтау.			
3	Дайын тағамдардан зертханалық зерттеуге сынама алу.			
4	Тәуліктік және апталық рационда тағам калориясын, биологиялық құндылықтарын анықтау.			
5	Емдік тамақтандырудың тиімділігін талдау.			
	Барлығы: 18 сағат			
	Ревматологиядағы патоморфология			
1	Синовиальды қабықтың биопсиясы.			
2	Қаңқа бұлшықеттерінің биопсиясы.			
3	Биоптаттарды сипаттау.			
	Барлығы: 18 сағат			

5 Оқу және оқыту әдістері

Дәрістер: шолу, проблемалық.

Семинарлар мен практикалық сабақтар: науқастарға жетекшілік ету, медициналық құжаттамаларды жүргізу, емдік-профилактикалық ұйымдардың әртүрлі бөлімшелерінде жұмыс істеу, дәрігерлік палаталарды аралауға қатысу, тақырыптық науқастарды талдау, шағын топтарда жұмыс істеу, пікірталастар, презентациялар, кері байланыс, ғылыми-практикалық конференцияларды ұйымдастыру.

40

СОДЕРЖАНИЕ

1.	Пояснительная записка	. 40
2.	Распределение часов дисциплины	. 49
3.	Примерный тематический план и содержание профилирующих	
	дисциплин	
4.	Примерный тематический план и содержание профилирующих смежных	
	дисциплин	. 50
5.	Методы обучения и преподавания	. 79
6.	Оценка знаний	. 80
7.	Клиническая база	. 80
8.	Список рекомендуемой литературы	. 8

Настоящая типовая программа не может быть тиражирована и распространена без разрешения Министерства здравоохранения Республики Казахстан.

ПРЕДИСЛОВИЕ

1 РАЗРАБОТАНА И ВНЕСЕНА Республиканским центром инновационных технологий медицинского образования и науки.

2 ВВЕДЕНА ВПЕРВЫЕ.

- **3 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА** разработана в соответствии с государственным стандартом образования 2009 г. для резидентуры по специальности «Ревматология».
- **4 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА** утверждена приказом и.о. Министра здравоохранения РК № 916 от 23 ноября 2010 г.

Резиденттің өзіндік жұмысы (РӨЖ): палаталардағы, амбулаториялық қабылдауда болған және үйдегі науқастарға жетекшілік ету, емдік-профилактикалық ұйымдардың әртүрлі бөлімшелерінде жұмыс істеу, ғылыми-оқу әдебиеттерімен және бақылауөлшеу құралдарымен жұмыс істеу, сырқатнамаларды жазу, презентация дайындау, оқу-клиникалық орталықта фантом мен муляждарда машықтарды бекіту, портфолио қалыптастыру.

6 Білімді бағалау

Ағымдық және межелік бақылау: білім беретін ұйым анықтайды. **Қорытынды бақылау:** тестілеу/әңгімелесу және практикалық машықтарды бағалау енетін емтихан.

7 Клиникалык база

Стационарлардың, МСАЖ ұйымдарының (емханалар, ОДА, диспансерлердің, ауруханалардың амбулаториялық бөлімшелері, отбасын жоспарлау орталығының әйелдер консультациясы) ревматологиялық бөлімшелері, функциональдық диагностика бөлімшесі, клиникалық зертханалар.

8 Ұсынылатын әдебиеттердің тізімі

Орыс тіліндегі:

негізгі:

- 1. Ревматология. Национальное руководство. Под ред. Е.Л. Насонова, В.А. Насоновой. М., ГОЭТАР-Медиа, 2008.
- 2. Клиническая ревматология. Под редакцией Х. Л.Ф. Каррея. Медицина. Москва, 1990.

қосымша:

- 1. Диффузные болезни соединительной ткани. Руководство для врачей. Я.А. Сигидин, Н.Г. Гусева, М.М. Иванова. Медицина. Москва, 1994.
- 2. Системные аллергические васкулиты. Н.Е.Ярыгин, В.А.Насонова, Р.Н.Потехина. Медицина. Москва, 1980.
- 3. Васкулиты и васкулопатии. Е.Л. Насонов, А.А. Баранов, Н.П. Шилкина. Верхняя Волга. Ярославль, 1999.
- 4. Лечение ревматических заболеваний. Под редакцией Ф.Д. Харта. Медицина. Москва, 1986.
- 5. Рациональная фармакотерапия ревматических заболеваний. Руководство для практикующих врачей. Под редакцией В.А. Насоновой, Е.Л. Насонова. Литтерра. Москва, 2003.

Министерство здравоохранения Республики Казахстан

ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА РЕЗИДЕНТУРА

Специальность:

РЕВМАТОЛОГИЯ,

в том числе детская

Астана 2010